Samfunn for alle

Nr 2 | 2022

NORSK FORBUND FOR UTVIKLINGSHEMMEDE

Kjære statsminister
Side 6

xx
Side xx

xx
Side xx

Jo flere, jo sterkere

Hedvig Ekberg
Generalsekretær

Vi er en medlemsorganisasjon som skal være til og for våre medlemmer. Vi har heldigvis hatt en stabil medlemsmasse som har vært med på vårt lag år etter år. Dette i motsetning til andre frivillige organisasjoner som sliter med å opprettholde medlemsantallet. Sånn sett kan vi jo konkludere med at vi jobber godt og ikke trenger å tenke så mye på å få flere medlemmer.

NFU har mange oppgaver og en av dem er å se på hvordan NFU kan få flere nye medlemmer. Sett i forhold til sammenlignbare organisasjoner så har NFU mange medlemmer, men det er uten tvil slik at fordelene ved å være mange er mange.

Og, vi vet at det er mange der ut som ønsker å ta del i vårt felleskap som ikke finner frem, eller som ikke får et spørsmål om å bli med. Det kan være nær familie som kan ta del i et familiemedlemskap, naboer, eller andre som har sympati for kampen vi kjemper for et likestilt samfunn.

Jo flere medlemmer, jo større innflytelse og tydeligere dialog kan vi ha med myndighetene. Organisasjonene blir lyttet til som viktige aktører og talerør for sakene de er opptatt av og jo flere man står sammen, jo større er muligheten for å oppnå akkurat det. Derfor er det så viktig at vi blir flere i NFU.

Å være medlem skaper også et sosialt fellesskap og gir medlemmene mulighet til å engasjere seg i samfunnet og delta i saker og aktiviteter de brenner for.

Det er også et viktig perspektiv at de inntektene vi får fra staten kommer basert på vårt medlemstall, og er dermed direkte koblet til hvor mye aktivitet vi kan drive ute, rettet mot dere som er våre medlemmer.

Mange syns det kan være vanskelig å spørre, men det er et kort og enkelt spørsmål. Vil du bli medlem?

Og kanskje er det ikke mer enn akkurat det spørsmålet som skal til?

Mange sier at de ikke er medlem fordi de aldri har blitt spurt. Har du aldri spurt fordi du syns det er vanskelig, så kan det å spørre familiemedlemmer være en god start.

Husk at jo oftere du spør, jo tryggere blir du.

Vi har som mål å bli dobbelt så store som i dag, da trenger vi deg på laget. Hvis vi alle klarer å rekruttere ett nytt medlem, så vil vi gå fra dagens 8300 til 16.600. Det er vårt mål.

Samfunn for alle

Medlemsblad for Norsk Forbund for Utviklingshemmede

Fem utgivelser per år
Årsabonnement: 400 kroner
ISSN: 0803-5105

Ansvarlig redaktør:
Tom Tvedt
tom.tvedt@nfunorge.org

Redaktør:
Jens Petter Gitlesen

Korrektur:
Ann-Elisabeth Grønnhaug og
Helene T. Strøm-Rasmussen

Adresse:
Samfunn for Alle,
NFU Postboks 8954
Youngstorget
0028 Oslo

Sentralbord: 22 39 60 50
E-post: post@nfunorge.org
www.nfunorge.org
www.facebook.com/NFUnorge

Annonseakvisitør:
Salgs Forum AS
Tlf: 915 90 578
E-post: post@salgs-forum.no
www.salgs-forum.no

Forsidebilde: Janne Skei

Design og layout: Marte Louise Lilleby
Trykk: Ålgård Offset AS

Utgivelse 3, 2022 kommer uke 27
Frist for saker: 18. mai
Annonsefrist: 18. mai

Innhold

4 Leder: Hjem eller institusjon
6 Kjære statsminister
8 Medalje til Aashild Korsgaard
10 En bolig er ikke et hjem
11 SOR-prisen til Anna Kittelsaa
12 Dritans uverdige skjebne
19 Stuer bort flyktninger med utviklingshemning
22 Tvangsflytting i Randaberg kommune
24 Sommerleir 2022
26 Randabergs argumentasjon for tvangsflytting
28 Spesialskoler i Sarpsborg?
30 Søk prosjektmidler fra stiftelsen Dam
32 Internasjonalt: NFU og Inclusion Africa
35 Vi må løfte hverandre!
36 Fotoutstilling: Ulike kvardagsliv
38 Digitale vergefullmakter
40 Sommarleir på Halsnøy
48 NFU takker A/S Shell Norge og deres ansatte

6

14

22

24

Hjem eller institusjon?

Tom Tvedt
Forbundsleder

Sandnes kommune har husleiekontrakter som er i strid med husleieloven, sier NFUs juridiske rådgiver Ingvild Østerby til Stavanger Aftenblad. Sandnes kommune forsvarer kontraktene ved å vise til at husleieloven åpner for unntak for institusjoner. Men husleiekontraktene i Sandnes kommune er kun et symptom, ikke problemet. Skillet mellom private hjem og institusjoner er gradvis blitt utvisket de siste 25 årene.

Reformen startet bra

Institusjonsomsorgen ble nedlagt i 1991. I reformperioden var det sterke reformvirkemidler for å sikre at voksne med utviklingshemning fikk sitt hjem, et hjem som ikke skulle ha institusjonspreg. Var det snakk om bofellesskap eller samlokaliserte boliger, skulle det ikke være for flere enn fire til fem beboere. Boligene skulle inngå som en naturlig del av den ordinære bebyggelsen og ikke skille seg ut på noe vis. Prosjekter som brøt med føringene, fikk ikke den nødvendige finansieringen av Husbanken.

Politikken sporer gradvis av

Reformvirkemidler varer ikke evig. De forsvant i siste del av 1990-tallet. Men det var etablert en viss norm i boligpolitikken overfor mennesker med utviklingshemning. Noen kommuner hadde tatt til seg reformens verdigrunnlag. Men når reguleringene forsvant så endret politikken seg gradvis med små skritt. I 2002 kom rapporten «Statlig reform og kommunal hverdag: Utviklingshemmedes levekår 10 år etter reformen» av forskerne Jan Tøssebro og Hege Lundeby. Det ble observert en tendens til at bofellesskapene ble mer institusjonspregede. Med tiden har bofellesskapene blitt større og enda mer institusjonspregede.

Med St.meld. nr. 25 (2005-2006) «Mestring, muligheter og mening», kom Omsorgsplan 2015. Siktemålet var å møte den varslede eldrebølgen med nye heldøgns omsorgsplasser og styrking av demensomsorgen. De framtidige omsorgsutfordringene skulle settes på dagsorden i kommunal planlegging og stimulere kommunene til å utvikle lokale omsorgsplaner som en del av det helhetlige kommune- og økonomiplanarbeidet. På denne måten kom både boligpolitikken og tjenestene til mennesker med utviklingshemning inn i demenspolitikken. Forholdet ble forsterket gjennom Demensplanene som fortsatt gjelder.

Stortinget maktet ikke å snu utviklingen

«Komiteen viser til at det ved implementeringen av ansvarsreformen ble gjort presiseringer fra Kommunaldepartementet til Husbanken i dokumentet: Retningslinjer og minimumskrav for Husbankens vurdering av boliger for mennesker med psykisk utviklingshemning. I retningslinjene fastslo departementet at antallet boenheter ved samlokalisering burde begrenses til to til fem enheter. Komiteen slutter seg til denne vurderingen og understreker forpliktelsene som følger av den. Komiteen viser videre til at Stortingets intensjon ved ansvarsreformen var å avslutte et kapittel med institusjoner for å sikre retten til selvstendige liv. Oppbygging av institusjoner bryter med denne intensjonen», kan en lese fra den enstemmige innstillingen til helse- og omsorgskomiteen fra 2011 (Innst. 54 S (2011-2012)), uten at det førte til mindre institusjonalisering.

I stedet for å få klarere grenser mellom institusjoner og private hjem, så fikk en helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2a hvor sykehjem og omsorgsboliger sidestilles. Resultatet av denne lovbestemmelsen fikk en for alvor se med besøksforbudet som ble innført overfor mennesker med utviklingshemning som bodde i omsorgsboliger. På samme måte som med husleiekontraktene i Sandnes kommune, så evnet ikke kommunene å se forskjellen mellom omsorgsboliger og sykehjem. Skillet er gradvis blitt utvisket, til tross for politiske signaler om å snu denne utviklingen.

Stortingsmeldingen som ikke kom

Skal utfordringene løses på nasjonalt nivå, er vårt viktigste håp meldingen som stortingsflertallet i 2018 ba regjeringen om å utarbeide. Ønsker regjeringen å sikre en utvikling i samsvar med politiske føringer og internasjonale konvensjoner, bør regjeringen gjøre det i stortingsmeldingen om grunnleggende rettigheter for mennesker med utviklingshemning.

5 tips til valg av BPA-leverandør

Alle BPA-leverandører er ikke like. Derfor er det viktig at du tenker gjennom hva det er som er viktig for deg når du skal velge leverandør.

1. Får du bistand i BPA-søknadsprosessen?
En god BPA-søknad øker sjansene for å få en realistisk behovsvurdering og dermed et riktig vedtak. Mios BPA-rådgivere kjenner søknadsprosessen godt og har hjulpet hundrevis av mennesker med å få gode BPA-vedtak.

2. Har leverandørens BPA-rådgivere BPA selv?
Når det gjelder BPA er praktisk erfaring vel så viktig som teoretisk kunnskap, derfor har alle Mios BPA-rådgivere egenerfaring som BPA-arbeidsledere. Ville du valgt en kjøreskolelærer som ikke har førerkort, og som aldri har kjørt bil selv?

3. Får du hjelp til rekruttering av assistenter?
Uten assistenter, ingen assistanse. Vi har egne folk som kan bistå i rekrutteringsprosessen - i annonseutforming, i intervjuer, med sjekk av referanser og innhenting av politiattest - slik at du får de assistentene som best passer dine ønsker og behov.

4. Refunderes utgifter i forbindelse med ordningen?
Å ha BPA medfører ofte ekstra kostnader, for eksempel når du skal ha med deg assistenter på reise. Det er urimelig å forvente at du som arbeidsleder skal dekke disse selv, og derfor har vi i Mio en ordning hvor du får refusjon for faktiske ekstrautgifter som følge av assistansen din.

5. Får du tilbud om oppfølging og veiledning?
Arbeidslederopplæringen vår favner det meste, men vi forventer ikke at du skal klare alt på egenhånd med én gang. I Mio får du din egen BPA-koordinator som gir deg systematisk oppfølging og veiledning underveis gjennom driftsåret, i tillegg til å svare på alle spørsmål du måtte ha om ordningen din.

Det hjelper å snakke med noen som har peiling, og våre rådgivere har personlig erfaring med BPA. Ta kontakt med oss så bistår vi med det du måtte lure på og hjelper deg med å skrive søknaden din - helt kostnadsfritt.

SCAN FOR FLERE TIPS

BPA trenger ikke være vanskelig.

Besøk oss på www.mio.no for å få vite mer.

NFUs John-Harald Wangen var invitert gjennom SAFO til mottakelse på statsministerens kontor for å markere det globale toppmøtet for rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (Global Disability Summit). Han benyttet anledningen til å overlevere et person-lig brev til Jonas Gahr Støre. Brevet kan du lese her.

Hvorfor får de ikke bo sammen?

Kjære statsminister Jonas

Det er viktig for meg at statsministeren er opptatt av og oppdatert om hvordan mennesker med utviklingshemning har det. I Norge er det ca. 50 000 mennesker som har en utviklingshemning. Mange har det ikke så bra. Jeg har bodd på Emma Hjorth. Jeg har jobbet som fast ansatt i NFU i 40 år. Min far var med å starte opp NFU i 1968. I hele livet mitt har jeg jobbet for at utviklingshemmede skal få et likestilt liv som alle andre i Norge. Men det er ikke alle som er så heldige å ha jobb som meg, det er veldig mange som ikke har noen jobb å gå til. Det er veldig viktig å ha jobb for å betale regninger og for å ha noe med mening å gjøre om dagene. På jobben får en også kollegaer. Vi utviklingshemmede vil også bidra til felleskapet vårt.

Jeg er forlovet med Laila, men får ikke lov til å bo sammen med henne. Tjenesteyterne i Bærum sier at vi heller ikke får lov til å bo sammen etter at vi har giftet oss. Det synes jeg og Laila er veldig urettferdig. Det er ingen andre i Norge som nektes å bo med den de er gift med.

Jeg har samlet på frimerker i snart 50 år. Jeg var aktiv i fotballen, jeg var målmann, men sluttet i 2008 fordi backene fløy som noen høns og kyllinger. Det går ikke an å være målmann når backene ikke gjør jobben sin, som du sikkert kan alt om.

Jeg ble flyttet i 2013, mot min vilje. Ingen spurte meg om jeg ville flytte. Jeg trives ikke der hvor jeg bor nå. Jeg ville bodd sammen med Laila for evig, men det sier de nei til. Kommunen synes det er for dyrt. Jeg mener jo at hvis vi kunne bodd sammen, ville utgiftene blitt mindre for kommunen.

Jeg har erfart mye urettferdighet. Det er mange med utviklingshemning som har erfart mye urettferdighet, og som gjør det i dag også. Det er todelt. Noe gjelder folk flest, men noe annet gjelder mennesker med utviklingshemning.

Stortinget har i 2018 bestemt at det skal komme en stortingsmelding om grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemning, men meldingen er ikke kommet slik det var lovet. Nå må du hjelpe oss slik at meldingen kommer snart.

Regjeringen har også lovet at FN-konvensjonen om funksjonshemmede skal komme. Den må komme for å rette opp urettferdighetene. Funksjonshemmede er like mye verd som andre innbyggere. Konvensjonen må komme i det samme lovverket som kvinnekonvensjonen og barnekonvensjonen, menneskerettighetsloven.

Ønsker lykke til med det videre arbeidet.

Med hilsen
John-Harald Wangen

St. Hallvard-medaljen til Aashild Korsgaard

Aashild Korsgaard ble tildelt St. Hallvard-medaljen for sitt livslange engasjement for mennesker med funksjonsnedsettelser. St. Hallvard-medaljen er Oslo bys høyeste utmerkelse.

AV: Jens Petter Gitlesen

I begrunnelsen for tildelingen ble Aashild Korsgaard trukket frem som et forbilde for mange med sitt livslange engasjement for mennesker med funksjonsnedsettelser.

I mer enn 20 år har hun vært medlem i Rådet for funksjonshemmede, nå Rådet for personer med funksjonsnedsettelser. Hun har vært lokallagsleder og styremedlem i Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU).

Aashild Korsgaard har vært til støtte og inspirasjon for andre tillitsvalgte og medlemmer, og satt en standard for arbeidet for mennesker med funksjonsnedsettelser. Aashild Korsgaard har vært initiativtaker til Tangerudbakken borettslag. Det var Helse- og velferdsetaten som sto for prosjektet, men Aashild Korsgaard var sterkt involvert i å sikre at hver beboer fikk sitt eget hjem, og ikke samlokalisering på en institusjon. Aashild Korsgaard var aktiv i å utvikle den første veilederen for etablering av eget hjem. Hun har kjempet mot institusjonalisering.

Aashild Korsgaard har vært pådriver for at mennesker med funksjonsnedsettelser skal integreres, inkluderes og likestilles med andre grupper i samfunnet. Hun har engasjert seg i alle typer spørsmål som politisk påvirkning, rekruttering og familier.

Aashild Korsgaard var også leseombud på Deichmanske bibliotek på Stovner, hvor hun jevnlig samlet innbyggere med utviklingshemning til lesestund. Det var etter hvert en fast gjeng fra Tangerudbakken borettslag som deltok. Etterpå kunne alle låne bøker på biblioteket.

NFU gratulerer med utmerkelsen!

En trygg og morsom ferie!

Solgården er et tradisjonsrikt feriested på Costa Blanca, mellom Alicante og Benidorm. Deilige dager med sol, bad og mye moro. Møt nye venner i flotte omgivelser! Opplev Solgården du også!

Solgården tilrettelegger for en trygg ferie!
For å kunne gjennomføre gode og trygge turer til Solgården, ber vi alle våre gjester om å være fullvaksinert mot covid-19.

24.05.22 – 31.05.22	1 uker fra Oslo	**09.08.22 – 16.08.22**	1 uker fra Oslo
31.05.22 – 07.06.22	1 uker fra Stavanger	**16.08.22 – 23.08.22**	1 uker fra Oslo
07.06.22 – 14.06.22	1 uker fra Oslo	**04.10.22 – 11.10.22**	1 uker fra Oslo
14.06.22 – 28.06.22	2 uker fra Oslo	**11.10.22 – 18.10.22**	1 uker fra Trondheim UTSOLGT

- Vi følger alltid gjeldende retningslinjer for smittevern fra helsemyndighetene.
- Anbefaling om å holde 1-meters avstand til andre.
- Effektiv rensing av luften på flyet med HEPA-filtre.
- Utvidet rengjøring av rom og fellesområder.
- Håndtesinfiseringsstasjoner i fellesområder.
- Ansatte opplært i nye rutiner og forskrifter.

Dette er inkludert i reisen til Solgården:
- Trygg og tilrettelagt ferieopplevelse med eget fly og helsepersonell som reiseledere.
- Unik bagasjeservice.
- Helpensjon.
- Vakt med norsk helsepersonell.
- Flotte tilbud om aktiviteter og utflukter.

For mer informasjon og bestilling: solgarden.no
tlf 24 14 66 60 • e-post: booking@solgarden.no
Følg oss på

SOLGÅRDEN
trygghet, trivsel og glede

En bolig er ikke et hjem

TEKST: Anna Kittelsaa

For personer med utviklingshemning er ikke boligen bare et hus eller en leilighet, det har blitt en boform, en samling av leiligheter med fellesareal og personalrom hvor beboere og ansatte deler dagliglivet. Og det er denne helheten som kalles for «boligen».

I dette innlegget vil jeg slå et slag for at vi i NFU slutter å bruke ordet bolig når vi snakker om dagliglivet til personer med utviklingshemning. Begrunnelsen er at når vi bruker begrepet bolig slik det har utviklet seg, er vi med på å legitimere en undertrykkende praksis.

I 1973 ga Rolv Mikkel Blakar ut boka Språk er makt. Boka har senere vært utgitt seks ganger, og har betydd mye for forståelsen av hvordan språket ikke bare beskriver, men også former den virkeligheten vi lever i. I ett av kapitlene i boka legger forfatteren særlig vekt på forholdet mellom kjønn og språk, og viser hvordan såkalt «kjønnsnøytrale» betegnelser skjuler realiteter og diskriminerer. Ord som lensmann, stortingsmann og politimann sier noe om hvem en forventer at har rett til slike titler, mens ord som yrkeskvinne viser at slike kvinner er i mindretall fordi betegnelsen «yrkesmann» ikke finnes. Boka ble altså skrevet i 1973, og på kjønnsområdet har det heldigvis skjedd mye siden da. Realitetene er endret; kvinner er på plass over alt i samfunnet og språket er endret; vi har fått kjønnsnøytrale yrkesbetegnelser. På samme måte har mennesker med ulike etniske bakgrunner og mennesker med nedsatt funksjonsevne arbeidet for å endre negative og stereotype betegnelser som brukes om dem. I denne debatten deltar også vi i NFU, og siden språket vårt er i stadig endring, er debatten om definisjoner og definisjonsmakt alltid aktuell.

La oss først se på hvordan ordet bolig brukes i dagliglivet til folk flest. Vi leser boligannonser, vi drar på boligvisning, vi vedlikeholder boligen vår. Altså snakker vi om et hus, en leilighet, et sted vi bor eller ønsker å bo. Vi bruker helt andre ord når vi snakker om hvordan vi bor. Vi sier «hjemme», «hos oss selv», i leiligheten eller i huset mitt osv. Hjemme gir helt andre assosiasjoner enn bolig; når vi er hjemme, er vi på vårt sted med våre mennesker og ting rundt oss. Med andre ord: boligen er skallet rundt hjemmet vårt og ikke innholdet i det livet vi lever.

Men for noen har «boligen» kommet til å bety noe helt spesielt. For personer med utviklingshemning er ikke boligen bare et hus eller en leilighet, det har blitt en boform, en samling av leiligheter med fellesareal og personalrom hvor beboere og ansatte deler dagliglivet. Og det er denne helheten som kalles for «boligen».

«Da må jeg spørre boligen først», er et sitat hentet fra avhandlingen til Hilde Guddingsmo. Det kommer tydelig fram at boligens makt er det ikke lett å opponere mot. Tvert imot er det best «å være på den sikre siden», slik at en holder seg til det «boligen» bestemmer. Dermed er også den enkelte ansatte fritatt for å bli motsagt eller stilt til ansvar. Boligen har med dette blitt et handlende subjekt, slik vi blant annet har sett det under pandemien hvor «boligen» bestemmer hvem som skal få komme på besøk osv. Dermed har begrepet «bolig» kommet til å bety en maktstruktur, en ansiktsløs makt som kan bestemme over livene til både de som bor der og til deres pårørende.

Jeg skriver dette for å si at vi må ta tilbake definisjonsmakten. Vi skal ikke la den ansiktsløse boligen bestemme! Vårt mantra må være at de som har en utviklingshemning, bor hjemme! De er hos seg selv, og der bestemmer de så langt det lar seg gjøre, og gjerne gjennom en ordning med beslutningsstøtte. Tjenestene den enkelte trenger, selv om de kan være omfattende, er der for å bistå personer med utviklingshemning til å ha sitt eget hjem, leve et liv i fellesskap med andre, som det godt og riktig heter.

Ikke la «boligen» gå inn i vårt språk når vi kjemper for den retten personer med utviklingshemning har til å leve et liv som andre – i sitt eget hjem.

SOR-prisen til Anna Kittelsaa

AV: Jens Petter Gitlesen
FOTO: SOR

Anna Kittelsaa ble tildelt SOR-prisen 2021 for sin innsats overfor mennesker med utviklingshemning. Hun er medlem av NFUs landsstyre og har en lang karriere på feltet. Siden hun som sosionomstudent på slutten av 1960-tallet jobbet på sentralinstitusjonen Nærlandsheimen, har hun stort sett innehatt de rollene det er mulig å inneha på feltet. Anna Kittelsaa har jobbet direkte med personer med utviklingshemning, hun har hatt jobbet i kommuneledelsen med ansvaret for tjenester til innbyggere med utviklingshemning. I voksen alder studerte hun videre og endte opp med en doktorgrad på feltet, som forsker ved NTNU Samfunnsforskning, og professor II ved Universitetet i Tromsø, avdeling Harstad.

Satte inn et par ekstra kommaer

Anna Kittelsaa har klare og velbegrunnede meninger og er ikke redd for å fremme sine synspunkter. Hun har gjentatte ganger uttrykt bekymring for at samfunnet glemmer og overser levekårene til mennesker med utviklingshemning. Hun er svært opptatt av at Rettighetsutvalgets innstilling ikke blir liggende i departementets skuffer, men blir til konkrete politiske tiltak for å få sektoren tilbake på sporet.

NFU gratulerer med prisen!

Dritans uverdige skjebne

Dritan Kreshpaj ble tvangsflyttet fra Verdal til Østre Toten kommune av Utlendingsdirektoratet (UDI).

AV: Jens Petter Gitlesen
FOTO: Privat

Til tross for at Dritan Kreshpaj har oppholdstillatelse og har bodd i Norge i 15 år, er det ingen kommuner som vil påta seg kostnadene for de omfattende tjenestene han har behov for. UDI «legger» derfor mannen jevnlig ut på anbud blant private omsorgsfirmaer.

I slutten av mars tok Skerdi Kreshpaj den åtte timers lange turen fra Trøndelag til Østre Toten for å besøke sin bror, Dritan Kreshpaj.

Dritan skal ha endret seg mye i negativ retning siden han ble tvangsflyttet fra Verdal kommune. Han var både sint og redd, og utagerer mot personalet. Ingen av tjenesteyterne forstår hva han sier. Det er minst 12 år siden Dritan oppførte seg som han gjør i dag.

NFU kommer tilbake med mer når saken utvikler seg.

Fant et bilde til fra Adressa - kan det brukes tro?

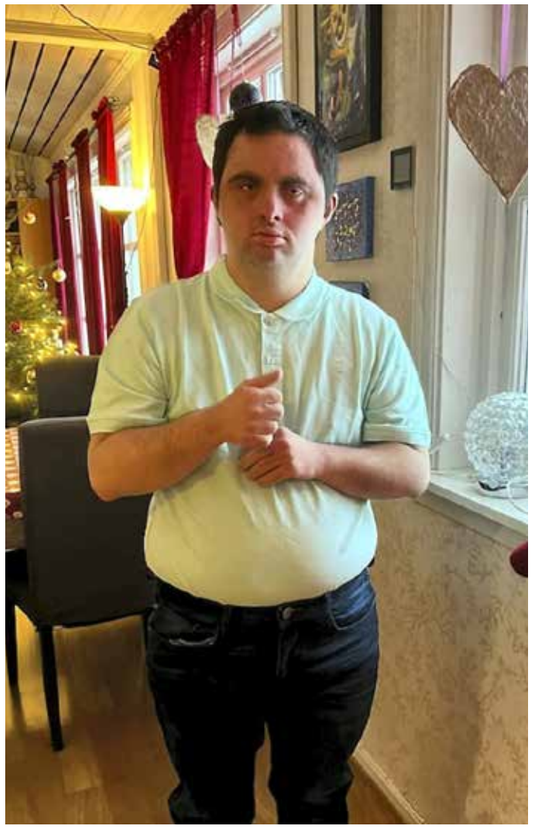

Verdals ordfører Pål Sverre Fikse og kommunaldirektør Geir Olav Jensen fortjener ros

Verdals ordfører Pål Sverre Fikse og kommunaldirektør Geir Olav Jensen fortjener ros for sine holdninger og sin innsats i arbeidet med å unngå at Dritan Kreshpaj skulle flyttes til et nytt og ukjent miljø, langt fra de få personene som Dritan kjente og de som kjente og forsto Dritan.

Fra Helene:
Det ser litt rart ut at det først skrives om Dritans tvangsflytting fra Verdal, og så gi ros til Verdal kommune for håndteringen av saken. Det er tydelig at innsatsen ikke har vært nok til å hindre flyttingen. Dette bør forklares. Jobber Verdal kommune nå for at han skal tilbake til Verdal?

AV: Snorre Ness.
(Innlegget sto opprinnelig på trykk i Trønderdebatt. Gjengitt etter tillatelse fra forfatter)

Norsk utlendingspolitikk er ikke etablert med tanke på personer med utviklingshemning, store helseutfordringer og svært store bistandsbehov. Verdal er den første kommunen som har vist interesse i å bosette mannen. Hvis systemet ikke endres, er det fare for at Verdal også blir den siste kommunen som viser slik interesse.

Utlendingsdirektoratet (UDI) har ansvar for behandling av søknader fra utlendinger som vil besøke eller bo i Norge, drift av asylmottak og utvisningssaker. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har de statlige virkemidlene knyttet til bosetting. I all hovedsak går arbeidet med bosetting greit. I gjennomsnitt tar det 4,5 måneder fra det gis oppholdstillatelse til en er bosatt. For mennesker med nedsatt funksjonsevne, kan det være mer krevende. Men her sukrer staten pillen med ekstra tilskudd for å motivere kommunene til også å bosette personer med funksjonsnedsettelse.

Men det er svært få som er avhengig av like krevende tjenestetilbud som Dritan Kreshpaj, trolig ikke flere enn en håndfull innvandrere. Systemet fungerer ikke for disse. Dritan fikk sin oppholdstillatelse i 2013 og vil neppe noen gang bli bosatt med dagens systemer. Kommuner trenger tid for å bygge opp et tjenesteapparat og driftskostnadene blir store. UDI var verken villig til å gi Verdal kommune tid eller penger. Tilskuddet til raskere bosetting av flyktninger med alvorlige, kjente funksjonsnedsettelser og/eller atferdsvansker blir uinteressant, fordi det gjelder bosatte. Så lenge kommunene ikke gis akseptable rammer for å bosette dem med svært store bistandsbehov, vil Dritan ikke bli bosatt og verken IMDi eller bosettingstilskuddet vil komme på banen. Det å utøve tjenestene til Dritan, blir verken billigere eller mindre krevende, men kostnadene belastes UDIs budsjetter, ikke IMDi eller kommunene.

Regjeringspartiene er åpenbart klar over utfordringene. I regjeringsplattformen kan en lese at regjeringen vil:

«Innføre bedre og mer langsiktige økonomiske støtteordninger for kommuner som bosetter flyktninger med særlige behov, for å sikre at alle som har fått oppholdstillatelse, blir bosatt så fort som mulig».

Det er svært positivt at Verdals ordfører har tatt saken opp med sentrale politikere i regjering og Storting. En får håpe at ordføreren fortsetter dette arbeidet. Velferdsstatens idé er å bygge et sikkerhetsnett som skal bidra til at alle skal kunne leve gode og trygge liv. De som trenger velferdsstaten mest, er de som ikke kan tale sin sak og samtidig har svært store bistandsbehov. Utfordringen med å utvide sikkerhetsnettet, er vanligvis kostnader. For å sikre Dritan, trengs ikke mer penger, men en ombudsjettering av midlene, samordning mellom utlendingspolitikken (UDI) og bosettingspolitikken (IMDi) og litt tid så mye kommunen får etablert de nødvendige tjenestene.

NFU Trøndelag takker ordfører Pål Sverre Fikse og kommunaldirektør Geir Olav Jensen for innsatsen og håper at de står på videre for mennesker med utviklingshemning. Saken om Dritan Kreshpaj, bør absolutt kunne få en lykkelig slutt. Det trengs kun velvilje fra ansvarlige nasjonale politikere.

SNORRE NESS *er fylkesleder i NFU Trøndelag. (Foto: Privat)*

Likestillings- og diskriminerings-ombudet stiller spørsmål ved tvangsflyttingen i Randaberg

Randaberg kommune vil flytte tolv personer fra de tre bofellesskapene de nå bor, til Vistestølen sykehjem. Nå stiller Likestillings- og diskriminerings-ombudet kommunen spørsmål om saken.

TEKST OG FOTO: Jens Petter Gitlesen

BJØRN ERIK THON,
Likestillings- og diskriminerings-ombud.
(Foto: Mariam Butt/NTB)

Fant bildet på nettet, er det ok å bruke?

I desember 2021 vedtok kommunestyret i Randaberg at beboere i bofellesskapene Dalen, Sentrum og Torset skal flyttes til Vistestølen. Beboerne har gjennom sine pårørende protestert mot vedtaket.

Det kan fremstå som et paradoks at Randaberg både ønsker å tvangsflytte innbyggere samtidig med at kommunen har status som pilotkommuner i implementering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

I brev til Randaberg kommune, ber nå Likestillings- og diskrimineringsombudet om et møte med kommunen. Ombudet ber også om å få tilsendt informasjon som gjelder:

- Bakgrunnen for at kommunestyret nå har fattet et nytt vedtak og ønsker en større samlokalisering.
- Redegjørelse for, og dokumentasjon på hvilke vurderinger og konsekvensanalyser som er foretatt i saken.
- For noen personer vil flytting, endring av personell, tjenester og rutiner oppleves svært inngripende. Hvordan er dette vurdert i forkant av nytt vedtak?
- Hvilke vurderinger er foretatt rundt alternativer til Vistestølen, som å opprettholde dagens bofellesskap, etablere flere små frivillige bofellesskap, tilby finansieringstilskudd til egne selveide leiligheter, eventuelt leie i kommunale leiligheter med brukerstyrt personlig assistanse.

Vi får håpe at Randaberg kommune ser alvoret og omgjør sine vedtak om flytting til Vistestølen sykehjem. Uansett vil NFU følge opp saken.

Kommunestyret ba administrasjonen legge bort Devoldrapporten

Administrasjonen i Aukra kommune hyrte inn konsulentselskapet Rune Devold AS. Et enstemmig kommunestyre ba kommunedirektøren om ikke å følge rådene fra konsulentselskapet.

TEKST: ***Jens Petter Gitlesen ??***

«Vi skal ligge «litt over» på tenestenivå i høve til kommunar vi naturleg samanliknar oss med», slo politikarane fast, ifølge Romsdals Budstikke.

Devoldrapporten påpekte innsparingsmuligheter i skiftordninger og antall ansatte. Politikerne støttet ikke konsulentselskapet og vedtok blant annet:

«Kommunestyret poengterer at det er den einskilde brukaren sitt behov som skal vere førande innan tiltak funksjonshemma og avlastning. Føringane i rapporten frå Rune Devold skal ikkje vere med å legge grunnlag for ny turnus eller nye vedtak for brukarane ved Bergtun bufellesskap. Pårørande og verjer skal involverast godt om tiltak i forkant av eventuelt nye vedtak. Brukar kan søke om å få ei ny fagleg vurdering av vedtak når brukaren sitt behov vert endra.»

Politikerne i Aukra kommune, markerte seg i saken også i kommunestyrets behandling i desember. Ifølge Runde Devold AS, kunne Aukra kommune kutte tjenestene med 9,4 årsverk. Politikerne kjøpte ikke rådet. De ønsket å innhente informasjon både fra tjenesten og tjenestemottakerne. Den gang uttalte varaordfører Audhild Mork (Ap):

«Å berre få saka til vitande og dermed gi kommunedirektøren «blankofullmakt», går ikkje i ei sak som denne.»

Kommunestyrets vedtak den 3. februar var som følger:

1. Kommunestyret poengterer at det er den einskilde brukaren sitt behov som skal vere førande innan tiltak funksjonshemma og avlastning. Føringane i rapporten frå Rune Devold skal ikkje vere med å legge grunnlag for ny turnus eller nye vedtak for brukarane ved Bergtun bufellesskap. Pårørande og verjer skal involverast godt om tiltak i forkant av eventuelt nye vedtak. Brukar kan søke om å få ei ny fagleg vurdering av vedtak når brukaren sitt behov vert endra.
2. Kommunestyret understrekar kor viktig det er at Aukra kommune skal yte gode og trygge tenester. Dette gjeld mellom anna krav til kompetent personale og forutsigbar teneste kor brukaren vert møtte av fast og kjend personale. Vi skal liggje «litt over» på tjenestenivå/ressursbruk i forhold til kommunar det er naturleg å samanlikne oss med.
3. Kommunedirektøren skal (innanfor reglane for teieplikt) halde formannskapet informert om utfallet av eventuelle klagesaker til Statsforvaltaren.
4. Tiltak retta mot funksjonshemma skal være lokalisert og knytt opp til Bergtun, som fast base for tenesta.
5. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å komme tilbake med ein rapport om status med omsyn til oppfølging av tiltak og ei evaluering av prosessen i Bergtunsaka i løpet av hausten 2022.

Avtale med Scandic Hotels

NFU er veldig glad for å ha fått Scandic Hotels med på laget. Gjennom denne avtalen vil vi først og fremst kunne gi NFU og dere som medlemmer bedre betingelser for overnatting og seminarer/arrangementer.

Vi vil også få ta del i Scandics nettverk som kan videreutvikle vår organisasjon. Scandic har avtaler med mange andre store frivillige organisasjoner, deriblant Norges Idrettsforbund. Det er nå viktig at vi følger opp avtalen fra vår side. Jo bedre vi følger opp avtalen, jo bedre betingelser kan vi få i fremtiden. Vi gleder oss til samarbeidet.

Avtalen gjelder overnatting og frokost for ansatte, tillitsvalgte, og/eller grupper, kurs og konferanser arrangert av NFU sentralt eller regionalt. Det betyr at de av dere som er medlemmer av NFU, som skal på ferie eller helgetur med ledsager, kan bruke denne avtalen. Avtalen gjelder på alle Scandic-hoteller i Norge (gjelder ikke Signaturhoteller; Grand Hotel Oslo by Scandic og Hotel Norge by Scandic).

Scandic oppfordrer NFUs medlemmer til å melde seg inn i lojalitetsprogrammet Scandic Friends for fordeler og gode tilbud fra dag én: https://www.scandichotels.no/scandicfriends

NFU får beste tilgjengelige priser på kurs og konferanse

For individuell booking gjelder Web Only som har følgende betingelser per i dag, i Norge:

	Flex-basert pris	Forhåndsbetalt pris (Save-betingelser)
1-10 dager før ankomst:	-10 %	-12 %
11-20 dager før ankomst:	-15 %	-18 %
21+ dager før ankomst	-20 %	-25 %

Bestilling kan skje på én av følgende måter:

Individuell bestilling (1–9 rom)
Gruppebestilling (10–20 rom)

Internett: www.scandichotels.no
Tlf: 21 89 81 00,
e-post: meeting@scandichotels.com

Bruk bookingkode D-nummer D000047995

Ved spørsmål ta kontakt med
Pia: pia@nfunorge.org

På lik linje med CRPD

I Asker kommunes handlingsplan for 2022 til 2025 slås det fast at kommunen skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for satsingsområdene, målene og strategiene i kommuneplanen. I kapittel for virksomhetsområde velferd, slås det likeledes fast at FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) vil legges til grunn for den videre tjenesteutviklingen for denne målgruppen.

NFU Asker lokallag setter stor pris på at kommunen legger CRPD til grunn for tjenesteutviklingen. Vi mener at det er på høy tid at CRPD også blir inkorporert i den norske «menneskerettsloven» på lik linje med kvinners rettigheter og barnekonvensjonen.

Vår begrunnelse er at FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) ble ratifisert av Norge i 2013. CRPD fremmer alles personlige frihet. Dette gjelder også for personer med utviklingshemning, som vil kunne utøve sine fulle menneskerettigheter.

Vi mener avstanden mellom overordnede politiske målsettinger og hva som skjer i praksis i kommunene, stadig øker. Boligpolitikken og de strukturelle rammene som følge av institusjonaliseringen, som nå skjer i mange kommuner, er noe av det alvorligste når det gjelder brudd på konvensjonen. Det samme gjelder lik rett til arbeid, bruk av tvang og makt, fritids tilbud og selvbestemmelse.

Konvensjonen skal sikre at funksjonshemmede nyter likeverdig rett til menneskerettigheter og grunnleggende friheter. Konvensjonen skal også fremme respekten for den iboende verdigheten til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Konvensjonen dekker mange områder der funksjonshemmede opplever diskriminering, tilgang til rettigheter, som for eksempel deltagelse i offentlig og politisk liv, rett til utdanning, rett til deltagelse i arbeidsliv, frihet fra tvang og makt, utnytting og vold, og dessuten rett til bevegelsesfrihet.

Vi ber regjeringen raskest mulig å fremme en lovproposisjon om å inkorporere funksjonshemmedeskonvensjonen CRPD i menneskerettsloven, på lik linje med barnekonvensjonen og kvinnekommisjonen.

Det vil gjøre at utviklingshemmede kommer på lik linje med øvrige innbyggere i Norge!

For Styret i NFU Asker lokallag
Ole Jakob Skeie

«Endelig er dagen her, og jeg er pyntet og klar for konfirmasjon. Pappa er stolt!»

I Uloba er det du eller en nærstående som bestemmer **hvem** som skal assistere deg, **hva** assistenten skal gjøre, **hvor** og **når** assistansen skal finne sted.

Ulobas BPA er skapt av oss som har behov for assistanse og er vår måte å organisere hverdagen vår på. Vil du vite mer om BPA ta kontakt med oss på telefon: 32 20 59 10 så hjelper vi deg videre!

For mer informasjon se våre nettsider:
www.uloba.no

ULOBA
INDEPENDENT LIVING | NORGE

Bør utviklingshemning være en diagnose?

Bør «psykisk utviklingshemning» erstattes med en annen benevnelse? Bør en fjerne «psykisk utviklingshemning» som medisinsk diagnose? Spørsmålene opptar NFUs landsstyre som har bedt om tilbakemeldinger fra organisasjonen.

Landsstyret har stilt lokal- og fylkeslag i NFU to spørsmål: For det første om vi bør arbeide for å endre betegnelsen «utviklingshemning» og hva den i så fall skal være? For det andre om vi skal arbeide for å få fjernet tilstanden som medisinsk diagnose uavhengig av hva betegnelsen er?

Hvorfor ønsker landsstyret en dialog?

Opp gjennom årene har det å ha en medfødt eller tidlig ervervet kognitiv funksjonsnedsettelse hatt mange navn. I 1966 ble «psykisk utviklingshemning» den nye betegnelsen som erstattet «evneveik» og «åndssvak». Begrunnelsen var å bli kvitt den stempling de gamle betegnelser medførte. Siden da har dette vært en diagnose i diagnosesystemet ICD10 og plassert under psykiatriske diagnoser.

Vår organisasjon ble ved oppstart i 1967 kalt Norsk Forbund for Psykisk Utviklingshemmede (NFPU). I 1997 ble navnet endret til Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU). Begrunnelsen var både uklarheter i forståelsen av «psykisk» og at betegnelsen var stigmatiserende. Vår organisasjon har fra 1997 arbeidet for at også fagmiljøer og folk flest skal endre betegnelse til «utviklingshemning». Dette er i stor grad oppnådd selv om «psykisk utviklingshemning» dukker opp i en del sammenhenger og som sagt også fortsatt er en betegnelse i diagnosesystemet.

Vi i landsstyret ønsker å involvere hele organisasjonen i en dialog om tiden nå er moden for å endre betegnelse. «Hemning» er blitt belastende og stigmatiserende, og mange vegrer seg mot å bli omtalt som en person med utviklingshemning. Språk påvirker tanker og handlinger og er slik i seg selv en barriere som setter begrensninger for hvordan man tenker om de som blir omtalt som å ha en utviklingshemning.

Det har også skjedd endringer i engelskspråklige betegnelser og endringer i de andre nordiske land. I engelskspråklige land brukes stadig oftere «intellectual disability». Dette er en betegnelse som Inclusion International også bruker. Vår søsterorganisasjon i Sverige bruker «intellektuell funksjonsnedsettelse / utviklingsforstyrrelse» som betegnelse. Det er nærliggende å tenke at dersom vi skal endre betegnelse kan det bli til «intellektuell funksjonsnedsettelse» eller «intellektuell utviklingsforstyrrelse».

> Språk påvirker tanker og handlinger, og er slik i seg selv en barriere som setter begrensninger for hvordan man tenker.

TEKST: Gunn Strand Hutchinson, nestleder NFU

Gunstig tidspunkt

Det er også slik at WHO har gjennomgått diagnosesystemet og endret det til ICD11. Dette skal nå oversettes til norsk, og det er dermed ei gunstig tid å spille inn en ny betegnelse. I den engelskspråklige utgaven av ICD11 er betegnelsen endret fra «mental retardation» til «disorders of intellectual development». Det kan oversettes til norsk som «forstyrrelse i intellektuell utvikling».

Landsstyret har bedt dere diskutere om vi bør jobbe for å få fjernet utviklingshemning som en diagnose. Dette vil være et arbeid som vil gå over lengre tid. Begrunnelsen for endring er at utviklingshemning ikke er en psykisk lidelse eller somatisk sykdom. Det er en tilstand med nedsatt kognitiv kapasitet. Tilstanden må kunne sees som en del av det menneskelige mangfold. For eksempel er kortvoksthet ingen diagnose, men en beskrivelse av høyde. Dersom kvinner er under 150 cm og menn under 161 cm, betegnes deres høyde som kortvokst. På samme måte kan eventuelt grenser for IQ-tester og adaptive ADL-ferdigheter settes for å kunne omtale den kognitive tilstand som utviklingshemning uten at det gjøres til en medisinsk diagnose.

Mennesker med utviklingshemning kan bli somatisk syke eller få psykiske lidelser, og det er da behov for medisinsk behandling enten fra somatikk eller psykiatri. Man er imidlertid ikke syke i kraft av å ha en kognitiv funksjonsnedsettelse. Tiltak som kan minke funksjonsnedsettelse har sine røtter i pedagogikk, opplæring og støtte til deltakelse. I tillegg dreier det seg om å fjerne samfunnsmessige barrierer, som gjør det enklere å orientere seg, og delta og ikke minst endre holdninger som diskriminerer og bidrar til å hindre full deltakelse. I dette inngår også språk og betegnelser som brukes om mennesker, og det å bli betraktet som syk hele livet fordi man har en kognitiv funksjonsnedsettelse. I en relasjonell forståelse av funksjonshemning gjelder det både å styrke forutsetningene og fjerne barrierer. Det å bli betegnet som syk, er med på å bygge barrierer som forstørrer funksjonshemningen.

Landsstyret håper at mange vil engasjere seg i disse spørsmålene og gi uttrykk for synspunkter. I første omgang dreier det seg om vi skal endre betegnelsen «utviklingshemning». Det andre spørsmålet vi har stilt om å fjerne betegnelsen som diagnose, er et mer langsiktig arbeid hvor vi også må samarbeide med våre internasjonale organisasjoner opp mot WHO.

TVANGSFLYTTING

Gode hjelpere i kommunen

Jeg har snakket med to personer som har vært viktige i livet mitt som utviklingshemmet. De to er Nille Hvinden og Mariann Sortland. Jeg ville vite hva de synes er sentralt for de tjenestene som kommunen skal gi til innbyggere som har behov for tilrettelagte tjenester. Jeg ville også vite hva de tenker om arbeidet sitt.

TEKST: Tom Remi Kongsmo
FOTO: *xxx*

Nille Hvinden

Jeg møtte Nille Hvinden da jeg kom til Lillehammer for 9 år siden. Hun fikk stor betydning for meg den gangen. Vi snakket godt sammen, og jeg følte meg hørt. Hun hjalp meg videre i livet. Jeg har snakket med henne om hvordan kommunen la til rette for at ansvarsreformen skulle bli gjennomført.

Nille Hvinden jobbet først i Helse- og sosialetaten. Etter det var hun tilsatt i Tildelingsenheten for helse- og omsorgstjenester. Nå er hun pensjonist.

En viktig del av arbeidet hennes var å forberede og gjennomføre HVPU-reformen, også kalt Ansvarsreformen for psykisk utviklingshemmede. Den ble innført fra 1991, og den skulle være fullført i 1995.

Før reformen var det vanlig at utviklingshemmede måtte bo på store institusjoner langt hjemmefra.

Det viktigste ved reformen var å legge ned de store institusjonene som fylkene hadde hatt ansvar for, og legge ansvaret over på kommunene. Målet var at mennesker med utviklingshemning skulle bo selvstendig og ha en aktiv og meningsfylt hverdag i sin hjemkommune.

Reformen krevde at kommunene skulle ha bosted og aktivitetstilbud til sine innbyggere med utviklingshemning.

Nille Hvinden forteller om sitt arbeid

Jeg arbeidet med å etablere tilrettelagte boliger, og jeg var med på oppstarten av flere bofellesskap, der hver enkelt hadde sin egen leilighet.

Det var en stor oppgave å få på plass egne boliger til dem som hørte til i kommunen. I tillegg til et eget sted å bo, skulle de ha et selvstendig liv med muligheter for arbeid, læring og meningsfull fritid.

Jeg hadde ikke ansvaret for jobbtilbudet for beboerne i bofellesskapene, men jeg mente at det var veldig viktig at alle hadde en jobb eller en aktivitet utenfor hjemmet sitt. Og vi som jobbet med utvikling av tjenester, samarbeidet tett på alle områder.

Å bo trygt, ha hjelp hjemme og ha en jobb med nødvendig tilrettelegging, var viktige prinsipper for kommunens arbeid. Arbeid til alle var målet, og kommunen etablerte tidlig flere aktivitetssentre. Vi la vekt på at alle skulle ha noe ordentlig å gjøre. Og jobben skulle gi noe som var nyttig og kunne brukes. Vi samarbeidet med det som i dag heter NAV, og vi samarbeidet med det vanlige arbeidslivet.

En utfordring i arbeidet mitt var å få til at vennskap kunne gro rundt dem jeg hjalp med bolig og tilrettelegging. Alle bør ha et sosialt nettverk og venner i livet sitt. Venner er viktige, men ingen kan bestemme hvem som blir venner. En arbeidskamerat blir ikke automatisk en venn.

En annen utfordring var å legge til rette for aktiv fritid, særlig for dem som trengte hjelp til å delta.

Til slutt vil jeg si at møte med mennesker har vært en stor glede i livet mitt. Jeg har aldri angret på yrkesvalget mitt.

> En liten jobb er så mye mer enn ingen jobb.

Mariann Sortland

Mariann er tjenesteområde-leder for tilrettelagte tjenester i Lillehammer kommune. Jeg snakket med henne for å finne ut hvordan kommunen arbeider med feltet tilrettelagte tjenester i dag. Først fortalte hun hvordan hun skapte jobben min. Det var en historie jeg ikke hadde hørt før. Den er et eksempel på hvordan kommunen satser på jobb til alle.

Mariann forteller min jobb-historie

En dag kom det fram på ledermøtet at den ansatte sjåføren leverte internposten mellom kommunehuset og Helsehuset etter at han hadde kjørt alle til arbeidstedet sitt.

Da fikk jeg en idé: Dette kunne være en egen jobb! Ledergruppa var enig, og navnet til Tom Remi kom opp. Snart var du ansatt, og du er den rette personen til denne jobben.

Du gjør et reelt og nyttig arbeid. Det er en liten jobb, bare en time hver dag, men det passer for deg. Du har mange ganger sagt: «En liten jobb er så mye mer enn ingen jobb». Det mener jeg også.

Denne historien er en av mange positive opplevelsene jeg har hatt i min arbeidshverdag.

Fokus på varierte og gode jobber for alle

Jeg har alltid vært opptatt av at vi skal lete overalt etter jobbmuligheter til den gruppa vi skal hjelpe. Det kan være vanskelig å finne oppgaver som passe hver enkelt, men det er viktig at vi får brukt alle de ressursene som finnes.

Vi har manglet arbeidsoppgaver, men nå blir det en stor forbedring i vår kommune. Vi får snart nye, store lokaler, og vi flytter de fleste dagtilbudene vi har i dag, dit. Samtidig utvider vi tilbudet veldig. Vi går fra dagtilbud og sysselsetting til arbeid og opplæring. Skiftet i bruken av ord sier mye om hvordan vi skal satse framover.

I det nye bygget skal det bli tre kjøkken og en kantine og kafé. Vi skal blant annet samarbeide med planteskoler og andre bedrifter som tilbyr mange forskjellige arbeidsoppgaver, og NAV skal også bidra. Vi gleder oss! Tilbudet for innbyggere med utviklingshemning vil bli kjempebra!

Bofellesskap og egne boliger

HVPU-reformen krevde at kommunene la til rette for bofellesskap når de store institusjonene ble borte, og kommunene fikk ansvaret for innbyggerne med utviklingshemning. Vi har flere mindre bofellesskap, og mange av våre brukere bor i sitt eget hjem. Der får de den samme hjelpen som de ville fått i et bofellesskap, men mange klarer seg godt selv.

Kommunen vil ikke bygge store bofellesskap som ligner på de gamle institusjonene. Det har brukerrådet vært med på å bestemme. Brukerrådet er satt sammen av foresatte, verger og ansatte i tjenesten. Det gjør at vegen til kommunen er kortere enn tidligere.

Det er vanskelig å få kjøpt sin egen bolig i kommunen i dag, men valgfriheten i forbindelse med bolig er ganske stor, dersom vi sammenligner med hvordan det var før. Jeg ønsker at brukerne i størst mulig grad skal eie sin egen bolig. Det kan ordnes med at kommunene bygger boliger, og ***brukerne*** får startlån i Husbanken.

Her benyttes ordet "bruker". Skal det byttes?

Slik kan brukerne bli uavhengige av pårørende og leve mer selvstendige liv.

Arbeidet for like rettigheter til alle

Resultatene av HVPU-reformen er nettopp undersøkt og gjennomgått. Det betyr at målene og idealene som styrte reformen kanskje ikke er helt innfridd, men nå er det kommet ny veileder og nye krav til hvordan kommunene skal forbedre tjenestene sine. Jeg ser lyst på framtida for alle som bor i kommunen vår!

Rettferdighet og menneskeverd for alle mennesker er idealer for oss som jobber innenfor feltet i kommunen. For at vi skal kunne kjempe for gruppa, er det viktig å ha et sterkt engasjement. Når en har blikk for den enkelte bruker, gir det ekstra engasjement, og når enkeltsaker lykkes, som jobb-skapingen med internposten, ser en at gode tjenester er mulige, men de må skapes hver dag.

Oppsummering fra meg

Nille Hvinden og Mariann Sortland har begge to vært sentrale i arbeidet med tilrettelagte tjenester i kommunen, og de har stått på for mennesker med utviklingshemning.

Dessuten har begge vært veldig viktige for meg personlig. De er to av mine mange gode hjelpere.

Den tøffeste gutten i gata!

Marius har benyttet Kettwiesel liggesykkel i flere år og synes sykkelen er det fineste hjelpemiddelet han har.

Han kan til tider bruke 3 ganger så mye energi enn det jeg og du gjør. På sykkelen så slipper han å bruke så mye energi for å komme seg dit han skal. Han kan gjøre ting i sitt eget tempo og det synes jeg er utrolig fint å se.

Jeg så sykkelen for første gang da jeg var på Beitostølen helsesportsenter sammen med andre barn/ungdom med Cerebral Parese. Det var en større gutt som syklet rundt med Kettwiesel og jeg synes den var kjempetøff. Jeg har egentlig bare ventet på å bli stor nok for å få en slik sykkel.

Les mer om Marius og andre brukere av våre sykler:
https://qualitycareas.wordpress.com

Kettwiesel for barn og ungdom CE

Topp poengsummer på tester for funksjonalitet, tilpasningsmuligheter og kvalitet i Europa

Våre sykler kan møte dine individuelle behov på en veldig god måte. Uansett hvilke begrensninger du opplever, kan vi tilpasse sykkelen til deg.

- Kraftig motor
- Sammenleggbar
- Liten svingradius
- Fulldempet
- Enestående stabilitet
- Unik fremkommelighet
- Store tilpasningsmuligheter
- Teleskopiske lengdejusteringer

Se vår flotte PINO tandemsykkel på vår NYE nettside: www.quality-care.no

Opplevelse av mestring gjennom aktivitet for alle

Ring oss gjerne for å prøve en sykkel der du bor! 971 971 70 eller post@quality-care.no

Quality Care

Helsedirektoratets veileder i lettlest form

For ett års tid siden, kom Helsedirektoratet med veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemning». Nå er den kommet i lettlest form.

AV: Jens Petter Gitlesen

Veilederen gir en god oversikt over tjenestemottakers rettigheter og kommunens plikter. I tillegg viser veilederen til god praksis. Men det at veilederen er grundig og detaljert, betyr at den er lang, hele 85 rimelig tettskrevne sider både med lange, uvanlige og vanskelige ord. Mange uten utviklingshemning vil nok finne veilederen for omfattende og tungt tilgjengelig til å sette seg grundig inn i den. For målgruppen kan veilederen være utilgjengelig.

Nå har heldigvis Helsedirektoratet i samarbeid med Ridderne og personer med utviklingshemning fra Bærum arbeidssenter og Rådgivningsgruppen i Bærum, produsert en variant av veilederen i lettlest og lett forståelig form. Veilederen er rikt illustrert. Svært mange som mottar tjenester, vil være i stand til å lese og dra nytte av veilederen.

For NFUs lokal- og fylkeslag, kan veilederen også oppfattes som kursmateriell. Mange personer med utviklingshemning og vel så mange pårørende vil kunne lære mye om rettigheter, plikter og god praksis.

En svært lettlest veileder

I innledningen er blant annet veilederens språk forklart:
Veilederen finnes på Helsenorges nettsider og har adressen:
https://www.helsenorge.no/lettlest/

Veilederen kan lastes ned som pdf-dokument.

Lett-lest

Nett-sidene er skrevet med enkel tekst
og enkelt innhold.

Lange ord har fått binde-strek
for å gjøre ordene lettere å lese
og å forstå.

Noen ord kan være ekstra vanskelige å forstå.
De har fått rød farge.
I ord-listen nederst på hver side
kan jeg lese hva de røde ordene betyr.

Hva betyr ordet?

Personalet

De som hjelper meg i det daglige
der jeg bor.

Individuell plan

En plan for det jeg trenger hjelp til.
Alle som skal hjelpe må sam-arbeide
slik at planen blir fulgt.

Koordinator

Den som lager den individuelle planen
sammen med meg
og som passer på
at de ulike tjenenstene sam-arbeider.

Figur 1:
Vanskelige ord har rød farge i teksten og er forklart enkelt nederst på hver av veilederens sider.

Gode helse- og omsorgs-tjenester

Figur 2:
En kommer langt på vei uten å lese, bare med å se på symbolene

Å bestemme i mitt eget liv

Hva betyr det at nettsiden er hierarkisk organisert? Apropos lettlest...

Figur 3:
Nettsiden er hierarkisk organisert. Klikker en på bildet «Å bestemme i mitt eget liv» i figur 1, får vi frem ulike sider av det å bestemme selv.

Figurene er gjengitt med tillatelse fra Helsenorge.

Diskriminerende transportreglement

NFU sendte høsten 2021 inn to klager til Diskriminerings-nemnda, hvor vi hevdet at fylkeskommunene Vestfold og Telemark og Nordland har diskriminerende reglement for transporttjenesten for funksjonshemmede (TT-ordningen). Diskrimineringsnemnda har nå avsagt to vedtak hvor det konstateres at begge fylkeskommunene har diskriminerende transportreglement.

TEKST: Arnhild Voll Eek

Nordland fylkeskommune

I Nordland fylkeskommune gir TT-ordningen rett til bruk av drosje eller spesialbil for personer som ikke kan bruke kollektive transportmidler uten vesentlige tjenester. Dette er et tilbud som gis til personer i målgruppen med inntekt under to ganger grunnbeløpet i folketrygden. Denne økonomiske behovsprøvingen gjelder imidlertid ikke for blinde eller for rullestolbrukere med behov for spesialbil – disse får tjenesten uten hensyn til inntekt. NFU hevdet i vår klage at det er utslag av usaklig forskjellsbehandling når personer med andre funksjonsnedsettelser enn de som er blinde eller rullestolbrukere, kategorisk utelukkes fra transporttjenesten dersom de har en inntekt på over to ganger grunnbeløpet.

Tror "at" er riktig, men bør det stå "behovet?"

Nordland fylkeskommune begrunnet forskjellsbehandlingen av rullestolbrukere med ***at*** behov***et*** for spesialbil har særlig høye transportkostnader. Dette har NFU forståelse for, og vi ga uttrykk for at vi til en viss grad er enige i at en særbehandling av rullestolbrukere kan være nødvendig for å oppnå formålet om likestilling. Vi pekte imidlertid på at det er urimelig at det overhodet ikke ses hen til denne gruppens økonomiske stilling. Mange rullestolbrukere kan ha inntekt langt over to ganger grunnbeløpet, i motsetning til mennesker med utviklingshemning. Sistnevnte grupper har ofte trygdeytelsen «ung ufør», og altså en inntekt like i overkant av to ganger grunnbeløpet. Disse vil aldri oppfylle fylkeskommunens vilkår for TT-kort. Nordland fylkeskommune oppga ingen begrunnelse for hvorfor blinde særbehandles i TT-ordningen.

Etter diskrimineringsloven er det lov med positiv særbehandling dersom formålet med forskjellsbehandlingen er å hindre diskriminering og fremme likestilling. Diskrimineringsnemnda viste til at rullestolbrukere, på grunn av behovet for spesialbil, har større utgifter til transport enn andre grupper av personer med funksjonsnedsettelser.

ARNHILD VOLL EEK *er juridisk rådgiver i NFU.*
(Foto: Pia Ribsskog

Nemnda mente at positiv særbehandling av gruppen var egnet til å fremme likestilling i form av tilgjengelighet og tilrettelegging. Positiv særbehandling av rullestolbrukere ble derfor ikke ansett å være i strid med lovens forbud mot forskjellsbehandling.

Når det gjelder forskjellsbehandling av blinde delte nemnda seg i et flertall og et mindretall. Mindretallet mente at den positive særbehandlingen av blinde ikke er i strid med forbudet mot forskjellsbehandling. Flertallet kom derimot til at fylkeskommunens særbehandling av blinde ikke er lovlig, og at personer med utviklingshemning derfor blir diskriminert i forhold til blinde.

Vestfold og Telemark fylkeskommune

Situasjonen i Vestfold og Telemark fylkeskommune er at et vilkår for å få komme innunder TT-ordningen er at søkeren ikke kan ha «bosted på institusjon/boform med heldøgns omsorgs og pleie». NFU viste i klagen til at situasjonen for mange mennesker med utviklingshemning er at deres hjem er i en «boform med heldøgns omsorg og pleie». Følgelig vil mange mennesker med utviklingshemning kategorisk utestenges fra tilgang til transportordningen utelukkende på grunn av måten de bor på. NFU hevdet derfor at reglementet er i strid med likestillings- og diskrimineringsloven.

Vestfold og Telemark fylkeskommune svarte med å legge til i vilkåret om boform at en søker ikke kan ha bosted på de nevnte stedene, «med hjemmel i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester mm. (helse- og omsorgstjenesteloven)». NFU påpekte at en slik generell lovhenvisning ikke endrer på det faktum at boformkriteriet er diskriminerende.

Diskrimineringsnemnda var enige med NFU og kom til at en eksklusjon av funksjonsnedsatte som bor på institusjon/boform med heldøgns omsorg og pleie er ulovlig forskjellsbehandling.

Toppstudenten som viet sitt liv til utviklingshemmede

AV: Torstein Vik, professor emeritus i barnesykdommer ved NTNU.
FOTO gjengitt med tillatelse fra Langdon Down Museum of Learning Disability / Down's Syndrome Association, UK.

Fra «Mongoloid» til Downs syndrom

Mennesker som er født med et kromosom nr. 21 for mye, ble frem til 1966 kalt «mongoloide». Dette er, som alle som leser våre nettsider vet, mennesker som har tre av dette kromosomet. I medisinen bruker man derfor også betegnelsen «trisomi 21». Det var den engelske legen, John Langdon Down (1828-1896) som i en artikkel fra 1866 beskrev ansiktstrekkene som er typisk for mennesker med trisomi 21. Han kalte ansiktstrekkene mongoloide, etter en inndeling av mennesketypene som den tyske anatomen, Blumenbach hadde foreslått i 1779.

Denne betegnelsen holdt seg helt frem til 1966. Da anbefalte Verdens helseorganisasjon (WHO) at man burde slutte å bruke begrepet mongoloid, og heller erstatte det med Downs syndrom, til ære for John Langdon Down. Grunnen til at han skulle få sitt navn knyttet til trisomi 21, var ikke bare at han var den første som beskrev disse trekkene. Vel så viktig var det at han var en pionér som innførte humane holdninger, respekt og opplæring av alle mennesker med utviklingshemning. I denne artikkelen vil jeg derfor fortelle litt om hvem denne mannen var.

Vanskelig oppvekst og ungdomsår

John ble født i 1828, og vokste opp som den yngste av seks søsken i den lille byen Torpoint – en naboby til Portsmouth, helt sør i England. Her drev faren en forretning som også solgte medisiner. Den gangen var det ikke noe som het lisenser eller patenter. Alle som ville, kunne lage medisiner og selge dem fritt. Forretningen gikk dårlig og som 14-åring måtte John slutte på skolen for å hjelpe til i farens forretning.

Da han var 18 år gammel, fikk han stilling som assistent hos en lege i London, hvor han lærte å trekke tenner, sette igler og tappe blod. Her fikk han visstnok en lærebok i medisin som han skal lest med stor interesse, og som skal ha vekket lysten hans til å studere medisin. Før han kunne begynne med medisinstudier, studerte han kjemi og farmakologi (læren om medisiner). Dette var nyttig for farens forretningsvirksomhet. En anekdote forteller at under en utflukt på landet, da John var i tenårene, søkte familien ly for et regnskyll på en gård hvor de ble servert te av en kvinne som John ble nysgjerrig på. Noen mener at denne kvinnen var utviklingshemmet, og at det var hun som vekket hans interesse for utviklingshemmede.

Toppstudent i medisin

Etter at faren døde, begynte John å studere medisin i London i 1853. Familiens vanskelige økonomi gjorde at han var helt avhengig av å bo billig og av å ha bijobber. Heldigvis kunne han i perioder bo hos sin søster og svoger, og ettersom han tidlig utmerket seg om en toppstudent fikk han bijobb som assistent på fødeavdelingen på London Hospital. Dette var Hospitalet for de fattige i London, men her fikk John kost og losji i den perioden han var assistent. Gjennom hele studiet markerte han seg som en eksepsjonelt flink student. I løpet av studietiden fikk han «gullmedaljer» i fysiologi, anatomi, i alle de kliniske disiplinene og i farmakologi. Han fullførte studiet i 1859 som den beste studenten det året.

Earlswood-asylet for utviklingshemmede

På 1840-tallet ble det opprettet flere «asyl» som skulle tilrettelegge for opplæring av mennesker med forskjellige funksjonshemninger, og hvor de funksjonshemmede også kunne bo. Earlswood-asylet i Surrey ble opprettet i 1847 for å gi husly og opplæring til utviklingshemmede. Institusjonen ble opprettet med støtte av erkebiskopen av Canterbury, den engelske adel og med prinsen av Wales som dens høye beskytter.

Dessverre utviklet Earlswood seg i en trøstesløs retning. Ti år etter oppstarten bodde det rundt 400 mennesker her under de mest nedverdigende forhold. Det var mellom 15 og 20 barn på samme rom, fysisk avstraffelse var regelen, hygienen elendig, barna sov i skitne og våte lakener som ikke ble skiftet. Det var høy dødelighet, hovedsakelig av tyfus og tuberkulose. Drikkevannet var brunt, og maten var ofte bedervet og uspiselig. Den nasjonale tilsynskommisjonen kom gjentatte ganger med skarp kritikk av forholdene og mente at institusjonen trengte en ny sjef som kunne rydde opp. →

MRS. MARY LANGDON DOWN,
hustru og samarbeidparner.

John blir sjef på Earlswood

Et år før avsluttende eksamen, og helt uten erfaring i fagfeltet, ble John i 1858 ansatt som sjef ved Earlswood. Det kan synes overraskende at stjernestudenten John, helt uten erfaring i feltet, påtok seg oppgaven med å rydde opp på denne skakkjørte institusjonen. Det var sikkert sett på som en uriaspost, og i tillegg var det nok liten prestisje knyttet til å arbeide som lege med utviklingshemmede den gangen også. De som diskuterer hvorfor John likevel påtok seg oppgaven, nevner flere årsaker, deriblant anekdoten som tidligere er fortalt. John var også sterkt personlig kristen, og han kan ha sett det som et kall å bidra til bedre levekår for utviklingshemmede.

En reell grunn var den sterke støtten og oppmuntringen han fikk fra sine mentorer og lærere fra London Hospital. Det var nok også disse som pekte på John da institusjonen trengte en ny sjef, og som gjorde at man turte å ansette en ung, uerfaren mann i en så vanskelig stilling. Blant disse mentorene finner vi en meget kjent lege, William John Little, ortopeden som først beskrev symptomene på cerebral parese. Little fortsatte senere å være en mentor for John. Den viktigste grunnen til at han påtok seg oppgaven, var antagelig at stillingen sikret han fast inntekt. Dette gjorde at han kunne fri til sin søsters svigerinne, Mary Crellin (1828-1900). Skulle han ha ventet til han hadde skaffet seg en fast inntekt som lege i London, ville det tatt mange år før han kunne fri til henne. Mary delte ikke bare Johns kristne livssyn, men hun skulle bli en viktig medarbeider for ham både på Earlwood og seinere.

Humane holdninger og respekt

Sammen med Mary gjennomførte John radikale endringer. Ekteparet avskaffet straff, bedret hygienen, insisterte på at beboerne skulle få ordentlige klær, nok mat, få lov til å spise med kniv og gaffel, og delta i meningsfulle aktiviteter. Pleierne mistet retten til sine daglige «pints» (de hadde krav på to halvlitere øl om dagen!), de ble pålagt å ta opp barn som var inkontinente om natten, og skifte på sengene hvis det var «gått galt». Bruk av tvang eller makt førte til oppsigelse, eller advarsel, avhengig av sakens alvorlighetsgrad. Raskt utviklet Earlswood seg til en mønsterinstitusjon. Et godt, praktisk eksempel på respekten John viste for de utviklingshemmede, er at da han bestemte seg for å ta bilder av alle beboerne insisterte han på at de skulle ha pyntet seg i finstasen før de ble fotografert. Det skulle være fine portretter! Dette var i fotografiets barndom og John både tok og fremkalte bildene selv.

Konflikt med styret

Ved siden av å være sjef på Earlswood, praktiserte John som lege på London Hospital, underviste og publiserte vitenskapelige artikler. Han la stor vekt på den medisinske oppfølgingen av barna på Earlswood, og prøvde å finne ut hvordan opplæringen kunne tilpasses det enkelte barn. Det var i den forbindelse at han beskrev de karakteristiske trekkene ved Downs syndrom. Han hadde da allerede i 1864 beskrevet Prader-Willis syndrom, som fikk navn etter sveitsiske leger som beskrev syndromet nitti år seinere.

Tilsynskommisjonen var meget fornøyd med utviklingen på Earlswood. Likevel utviklet det seg til en konflikt med styret for institusjonen. Konflikten handlet om hvor mange dager i uken John kunne praktisere som lege og underviser i London, om egne lønnskrav, og om at han mente at Mary burde få lønn for sin innsats. Konflikten endte med at John sa opp stillingen i 1868 – etter ti år som sjef.

Normansfield

Mary og John bygde nå opp en egen institusjon, Normansfield, i utkanten av London. For å finansiere prosjektet var institusjonen i første omgang et tilbud til velstående foreldre. Ekteparet videreutviklet her sine ideer. Institusjonen fikk eget teater hvor beboerne opptrådte med egne og klassiske teaterstykker, og konserter. Det var en fordel for de som ville bli ansatt om de hadde et kunstnerisk talent, som for eksempel at de kunne spille et instrument. På Normansfield hadde de eget bakeri, snekkerverksted, systue, smie, grønnsakhage, stall og en liten forretning slik at de beboerne som hadde forutsetninger for det, kunne lære seg omgang med penger. Til Normansfield kom delegasjoner fra hele verden for å se og lære.

John ble etter hvert meget anerkjent av den engelske legestanden. Som et eksempel på hvordan han knyttet sammen sin posisjon innen legestanden med arbeidet for utviklingshemmede, kan nevnes at han ved to store kongresser i London – en internasjonal hygiene-kongress i 1891, og en nasjonal kongress i regi av den engelske legeforeningen i 1895 – arrangerte mottakelser for over 500 delegater på Normansfield.

Familie

Mary og John fikk fire barn, tre sønner og en datter. Datteren døde tidlig av en infeksjon, og den ene sønnen døde 21 år gammel under uklare omstendigheter. De to gjenlevende sønnene ble begge leger, og førte Normansfield videre, etter at John døde uventet i 1896, og Mary i 1900. Den ene av sønnene fikk selv et barn med Downs syndrom og dette barnet ble oppkalt etter sin bestefar – og ble altså hetende John Langdon Down!

Ettermæle

Mary og John Langdon Down forsto at respekt, humane holdninger, kunst, fysisk aktivitet og meningsfulle aktiviteter var like viktig for utviklingshemmede som for andre. Jeg tror vi kan si at Mary og Johns representerte humane holdninger overfor utviklingshemmede som nådde et foreløpig høydepunkt. Kanskje har vi fortsatt ikke nådd deres nivå?

Dessverre gjorde rasehygieniske holdninger seg gjeldende i medisinen fra slutten av 1880-årene, noe som kulminerte i drapene på rundt 200 000 syke og funksjonshemmede i Nazi-Tyskland i andre verdenskrig. Vi må likevel ikke glemme at særlig før krigen, men også etter krigen, satte rasehygienen sitt preg på holdningene til utviklingshemmede i mange europeiske land (England, Norge, Sverige og Danmark inkludert) og i Nord-Amerika.

John Langdon Down huskes i dag først og fremst for at han beskrev de trekkene som er karakteristiske for mennesker med Downs syndrom. Jeg mener at ekteparet fortjener like mye å bli husket for sin pionérvirksomhet, sine humane holdninger og sin respekt for utviklingshemmede. På den andre siden må vi vel kunne si at de som i våre dager er født med trisomi 21, har god grunn til å være stolte over navnet som dette syndromet har fått – Downs syndrom! ■

TORSTEIN VIK ER PROFESSOR EMERITUS *i barnesykdommer ved NTNU og far til en 46 år gammel utviklingshemmet kvinne (som ikke har Downs syndrom). (Foto: NTNU)*

Ulovlige husleie-kontrakter i Sandnes

NFUs jurdiske rådgiver Ingvild Østerby, hevder at Sandnes kommune bruker ulovlige husleiekontrakter, skriver Stavanger Aftenblad.

TEKST: Jens Petter Gitlesen

Til Aftenbladet.no påpeker Ingvild Østerby at husleiekontraktene til Sandnes kommunens innbyggere med utviklingshemning har blant annet følgende ulovlige vilkår:

- I husleieavtalen står det at leier er pliktig til å ta imot tjenester fra «personalet» så lenge tjenestemottaker oppholder seg i botilbudet. Husleieloven åpner ikke for en slik regulering. Vedtak om helse- og omsorgstjenester kan innvilges etter pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenester, men kan bare ytes med tvang når særlige vilkår er oppfylt. Uansett har dette ikke noe med leieforholdet å gjøre.
- I husleieavtalen står det at leier må ha godkjenning fra «personalet» for å ha overnattingsgjester. Husleieloven § 7-1 sier at det kreves utleiers godkjenning for å ta inn andre enn nærmeste familiemedlemmer som faste beboer i husstanden, men utleier gis ingen rett til å godkjenne overnattingsbesøk.
- I husleieavtalen står det at trusler og vold kan medføre bortvisning og eventuelt avvikling av botilbudet. Husleieloven gir ikke hjemmel for å bortvise en leietaker, heller ikke pga. trusler og vold. Dersom leieforholdet skal avsluttes må det følge reglene i husleieloven kap. 9, som stiller krav til oppsigelsens form og innhold, herunder at oppsigelsen må være saklig og rimelig for begge parter. Bortvisning kan bare skje med hjemmel i tvangsfullbyrdelsesloven.

Idar Flåto i Sandnes kommune, hevder at husleieloven ikke gjelder for omsorgsboliger til mennesker med utviklingshemning.

Vi får helt sikkert høre mer om denne saken.

INGVILD ØSTERBY,
Juridisk rådgiver i NFU. (Foto: Pia Ribsskog)

De politiske partiene bestemmer på Stortinget, i fylkestinget og i kommunestyret. Derfor er det viktig å være med i de politiske partiene. En bør melde seg inn i det partiet som en er mest enig med og delta i partiet.

AV: Jens Petter Gitlesen
FOTO: Privat

I partipolitikken kan alle bidra

Ønsket om å påvirke samfunnet, var årsaken til at Johannes Tveitnes meldte seg inn i ~~Strand~~ Arbeiderparti i 2015. Siden 2018 har han vært styremedlem i Strand Arbeiderparti.

Johannes fremmet forslag til uttalelse om å gjøre FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne til norsk lov på årsmøtet til Strand Arbeiderparti:

Det haster med å få FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) innarbeidet inn i menneskerettsloven på lik linje som kvinne- og barnekonvensjonen.

Forslaget ble vedtatt og oversendt årsmøtet i Rogaland Arbeiderparti som også vedtok uttalelsen fra Johannes. Uttalelsen ble sendt til Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter. Nå venter Johannes bare på at regjeringen skal starte arbeidet med å gjøre FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne til norsk lov.

Møte med Johannes Tveitnes

Johannes Tveitnes er en ung mann som er aktiv i Strand Arbeiderparti.

– Det er viktig å engasjerer seg og å si hva en mener. Det er trist at såpass få med funksjonsnedsettelse er med i politikken. Alle burde få sagt meningene sine og alle burde vært med å bestemme hvordan vi vil at landet vårt og kommunen vår skal være.

– Hvilke saker har du tatt opp?

– Jeg tok blant annet opp en sak om inkludering, en sak om CRPD og en sak om livsglede for eldre. De sakene jeg har tatt opp, har gått gjennom. Det har ikke vært vanskelig å få støtte for sakene i partiet, sier Johannes.

Manglende selvbestemmelse mener Johannes er blant de viktigste forholdene å rette opp i. Han kjenner folk som ikke en gang får lov til selv å bestemme hva de skal spise. Mange får heller ikke velge hvor og med hvem de skal bo. Han vektlegger opplæring. Selv gikk Johannes i vanlig klasse. Han var ikke i klassen i engelsk, norsk og slike fag. Da fikk han spesialundervisning. Det synes Johannes var fint. Han lærte mer og slapp å henge bakpå.

– Alle bør inkluderes i klassen, sier Johannes. – Noen får for lite tjenester. Mange får ikke jobb. Jeg fikk jobb gjennom Helt Med. De hjelper med tilrettelegging og slikt. Folk må få jobb. Det er viktig å ha noe å gå til. Det er litt trist å høre dem som ikke har noen jobb å gå til, avslutter Johannes Tveitnes.

I 2021 innledet NFU et nytt partnerskap med vår søsterorganisasjon i Etiopia, FENAID. På grunn av Covid og konfliktsituasjonen har det ikke vært mulig å besøke dem før nå. Her forteller NFUs bistandsrådgiver om inntrykkene fra besøket på FENAIDs kontor og ungdomssenter i hovedstaden Addis Ababa.

Prosjektbesøk til Etiopia

TEKST OG FOTO: Mari Hagen

TO MEDLEMMER *viser fram tepper de har vevd på ungdomssenteret.*

FUNGERENDE LEDER *Yeshewaget Kibret viser fram et maleri som illustrerer virkeligheten for mange med utviklingshemning i Etiopia, låst inne i hjemmet og skjult for samfunnet.*

ET AV MEDLEMMENE *viser hvordan hun vever vakre sjal.*

Med en gang man kommer inn porten hos Fikir – Ethiopia National Association on Intellectual Disability (FENAID) merker man at dette er et livlig og fargerikt sted, og en trygg havn der alle tas vare på uansett hvem de er.

Fikir betyr kjærlighet, og kjærlighet er det mye av hos FENAID! Det smiles og klemmes mye, og de ansatte kjenner medlemmene godt. – Det er viktig for oss å ta alle våre medlemmer på alvor, sier prosjektrådgiver Fantaye Tekle. – Uansett hvor opptatt eller stresset jeg er, dersom et medlem stopper meg og vil prate, tar jeg meg tid til det. Det er viktig for at de skal føle seg sett og respektert.

En straff fra Gud

Synlighet og respekt er dessverre ikke en daglig erfaring for personer med utviklingshemning i Etiopia. De utsettes for systematisk og grov diskriminering, vold og overgrep. Det er ikke uvanlig at personer med utviklingshemning holdes skjult for naboer og resten av samfunnet, og mange låses inn i hjemmet. Det er fortsatt mye overtro og misforståelser knyttet til funksjonsnedsettelser generelt og utviklingshemning spesielt.

Mange tror at det å få et barn med utviklingshemning er en straff fra Gud. Utviklingshemmede får som regel ikke gå på skole eller lære seg et yrke, og de ender oftest opp med å leve i fattigdom, avhengig av familiemedlemmer for å skaffe seg mat. En av FENAIDs frivillige forteller at de nylig fikk beskjed om at et av sykehusene i Addis Ababa nekter å operere personer med utviklingshemning. – Vi er helt sjokkerte. De begrunner det med at personer med utviklingshemning ikke klarer å ta vare på seg selv, og at det derfor ikke er noe poeng å gi dem inngripende medisinsk behandling. Det er jo det samme som å si at de ikke har livets rett! Hun rister oppgitt på hodet.

DANSEGRUPPA *viser fram en selvkoreografert dans.*

Lærer om sine rettigheter og muligheter

Det er på grunn av disse enorme utfordringene at en liten gruppe foreldre dannet FENAID i 1994. Siden den gang har organisasjonen vokst kraftig og teller nå 15.000 medlemmer. For å bygge selvtillit kaller FENAID sine medlemmer med utviklingshemning for «self advocates», altså personer som kjenner sine rettigheter og kan stå opp for seg selv. De bærer tittelen med stolthet, bokstavelig talt, printet på t-skjorter kjøpt for midler fra NFU.

Gjennom NFU og prosjektet Together for Inclusion (TOFI) har FENAID fått mulighet til å holde rettighetskurs for sine medlemmer i flere av Etiopias regioner. Medlemmene forteller hvor viktig det har vært for selvtilliten å lære at de har rettigheter på lik linje med alle andre i Etiopia. Flere av medlemmene som har gjennomgått kurs hos FENAID har også selv blitt lært opp slik at de kan være kursholdere. En kursdeltaker forteller: – På kurset lærte jeg om CRPD, og jeg fikk vite at jeg har en viktig plass i samfunnet. Jeg håper FENAID kan holde kurs for mange andre, slik at de kan lære det samme som meg. →

FENAID holder også kurs for familiemedlemmer. Mange har skammet seg i årevis over å ha et barn eller søsken med utviklingshemning, og lettelsen er ubeskrivelig når de lærer hva utviklingshemning er og hvilke rettigheter familiemedlemmet deres har. En mor ble avvist gjentatte ganger da hun forsøkte å få støtte til sitt barn av de lokale myndighetene. Til slutt tok hun med seg en rettighetsmanual fra FENAID. – Jeg viste dem manualen og sa «se her, barnet mitt har rettigheter!», forteller hun. – Da fikk vi endelig noe av den hjelpen vi har krav på. Før jeg ble medlem i FENAID, var jeg ikke klar over at dette faktisk var noe vi kunne kreve.

De aller fleste med utviklingshemning i Etiopia er arbeidsledige og mange lever i dyp fattigdom. Mange tror ikke at utviklingshemmede har noe å bidra med til samfunnet. Det inntrykket forsøker FENAID å endre på. De driver et ungdomssenter der unge med utviklingshemning kan lære å lese og skrive, spille musikkinstrumenter, og lære seg et håndverk som veving. Produktene fra senteret selger FENAID på samlinger og markeder, og overskuddet går tilbake til driften av senteret. Senteret serverer også lunsj hver dag, og for mange medlemmer er dette dagens eneste måltid. Det er vanskelig å finne midler til dette, men en av matbutikkene i nærheten donerer av og til grønnsaker.

I hagen har dansegruppa stilt seg opp, kledt i fargerike klær. De elsker å uttrykke seg gjennom bevegelse og bruker musikken som et positivt møtepunkt. Koreografen har selv utviklingshemning, og han instruerer sine meddansere med stor kreativitet. Utenfor porten kan livet være utfordrende å leve, men her i FENAIDs hage finnes det et fristed med respekt og glede. ■

FRA VENSTRE: *Økonomirådgiver Bethlehem Dereje, styreleder Mihret Nigusse, prosjektrådgiver Fantaye Tekle, og fungerende leder Yeshewaget Kibret.*

Nye regler for eFaktura

AV: Arnhild Voll Eek

NFU informerer om endringer i eFaktura-tjenesten som er viktig å være oppmerksom på for vergehavere og verger.

Bits AS er bank- og finansnæringens infrastrukturselskap. De skal sikre betalingsformidling og betalingsinfrastruktur i Norge. Bits AS har besluttet å avvikle den gamle eFaktura-tjenesten. Denne beslutningen gjelder for alle banker og betalingsforetak. Avviklingen vil skje i en overgangsperiode fra og med 1. desember 2021 til og med 15. mai 2022. Den nye tjenesten omtales litt ulikt i forskjellige banker. Navn som brukes på tjenesten er blant annet «Alltid eFaktura, «eFaktura fra alle» eller «Ja takk til alle».

Endringen fra 1. desember 2021 innebærer at man automatisk får eFaktura fra alle bedrifter som tilbyr dette, uten å inngå avtale med hver bedrift. Dersom man har avtale om eFaktura og har gitt samtykke til den nye tjenesten, vil alle fakturaer automatisk bli sendt til den som er registrert som mottaker på fakturaen. Endringen innebærer at det ikke lenger er mulig at en annen person kan «eie» avtalen om å motta eFaktura fra bestemte utstedere. Dette betyr at verger ikke lenger vil kunne motta og betale eFakturaer på vegne av den de er verge for. Bits AS skriver på sine sider at dersom man ønsker at en annen skal motta og behandle fakturaen, må det avtales direkte med fakturautsteder.

NFU har blitt kontaktet av personer som har opplevd utfordringer med dette siden banken ikke har gitt opplysninger om at eFaktura nå vil sendes automatisk til mottaker av fakturaen. Risikoen er da at fakturaer kan ligge uoppdaget i nettbanken til personer som har verge. Dette igjen kan føre til betalingsforsinkelser og inkassokrav. Vi er kjent med at flere banker jobber med å få på plass fullmaktløsninger for eFaktura der man vil kunne behandle eFaktura på vegne av andre personer.

På grunn av denne endringen vil vi oppfordre alle verger med økonomisk ansvar for andre til å undersøke status på eFaktura hos den enkelte. Dersom fakturaer som tidligere gikk til verge nå sendes til vergehaver, kan det være nødvendig å ta kontakt med den enkelte fakturautsteder for å avtale endring av mottaker. Ved utfordringer eller spørsmål, er det bare å ta kontakt med en av juristene i administrasjonen i NFU.

Sted: Peder Morset Folkehøgskole.

Målgruppe: Yngre voksne, spesielt de som bor i Møre og Romsdal og nordover.

Påmeldingsfrist: 14. mai

Pris: 4 900 kroner

Ytterligere informasjon om påmelding kan en få fra Frivilligsentralen i Selbu:

Telefon: 974 09 162

e-**post:** frivillig@selbu.kommune.no

Påmeldingsskjema:

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. / -sted: _____

Kontaktperson hjemme: _____

Telefon: _____

Fødselsdato: _____

Sett kryss:

- ☐ Har med ledsager
- ☐ Kommer alene
- ☐ Trenger mye hjelp
- ☐ Bruker medisin

Skjema sendes Frivilligsentralen i Selbu: frivillig@selbu.kommune.no

Leiren støttes av Nordenfjeldske Bykreditt Stiftelse

SAFO

Ansvarsreformen som «gikk seg bort» på veien

Ansvarsreformen la i sin tid opp til å sikre individuelt tilpassede botilbud i hjemkommunen for mennesker med utviklingshemning. Intensjonene var gode på starten av 90-tallet. Utviklingshemmede skulle hjem, de skulle bo i egne boliger og i ordinære bomiljø.

AV: Janne Skei, daglig leder i SAFO

> Ville du likt at noen hadde bestemt hvor du skulle bo?

Denne reformen har nok «gått seg bort». Tretti år etter er vi igjen på full fart inn i institusjonsnorge.

CRPD – Funksjonshemmede-konvensjonen viser vei. Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal sikres at man har «anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke bo i en bestemt boform».

Jeg må innrømme at det er en kilde til stadig frustrasjon å se hvordan politikere, byråkrater og konsulenter i fullt alvor mener at de har lov og rett til å dirigere hvor, hvordan og med hvem utviklingshemmede skal bo. Fikk de ikke med seg at Norge i 2013 skrev under på, og forpliktet seg til å følge CRPD? Har de kanskje ikke forstått innholdet i funksjonshemmedes menneskerettigheter, eller… bryr de seg bare ikke?

I mottakelse hos statsministeren den 30. mars tok John-Harald Wangen, NFUs mangeårige kontorfullmektig, bladet fra munnen. Han fortalte statsministeren om seg selv og forloveden, og at de ikke får lov til å velge å bo sammen. Ei heller får de lov til å bo i samme kommune. John-Harald spurte statsministeren rett ut: «Ville du likt at noen hadde bestemt hvor du skulle bo»? Og vår statsminister måtte innrømme at «nei, det hadde han ikke likt».

Sakene er mange. Konsulentene turnerer rundt og utbasunerer egne sannheter om at utviklingshemmede trives så godt sammen med likesinnede, fagmiljøet blir så inspirerende og utviklende, tjenestetilbudet så kvalitetsmessig godt og effektivt, og ikke minst, kommunene sparer penger – mye penger ifølge de eksterne rådgiverne. Disse forstå-seg-påerne tar seg forresten godt betalt for de «gode rådene».

Hva tenker de, disse konsulentene med gode råd som griper så inn i menneskers trygghet og livskvalitet? Rune Devold, Agenda Kaupang og andre «gode hjelpere». Og videre - hva tenker de på, byråkrater og politikere i Norges land, som behandler sine innbyggere som pakkepost som kan sendes rundt og stues inn i stadig større boenheter – til gode for kommunal økonomi, men så ødeleggende for helse- og livskvalitet hos enkeltmennesker. Randaberg, Stavanger, Fredrikstad, Sarpsborg, Elverum og andre kommuner, som ser sitt snitt til å etablere institusjoner med alt samlet på ett sted. Prøver de som bestemmer i det hele tatt å sette seg inn i hvordan det ville vært å være i en situasjon der de på denne måten ble umyndiggjort – ikke fikk bestemme hvor de ville bo, med hvem eller boform. Jeg undres …

Ekspress-midler til alle!

STØTTET AV STIFTELSEN DAM

Fem lokallag hadde per 20.april søkt om Ekspress-midler, og alle fikk sin søknad innvilget. Det var totalt seks aktiviteter for til sammen kr. 202 000,-. Nå blir det blant annet sosial kveld i Rauma og Vestnes og sommerleir i Vestland! Vi oppfordrer flere lokallag til å søke.

Ta kontakt med Helene T. Strøm-Rasmussen for veiledning. Tlf. 22 39 60 58 eller epost: htsr@nfunorge.org

Tilskudd til Vår Dag

Frivillighetens år 2022 gir organisasjoner og foreninger mulighet til å søke nasjonal tilskuddsordning til VÅR DAG.

Kulturdepartementet støtter Frivillighetens år med tilskudd til lokale lag og foreninger som vil være med på markeringen. Gjennom 2022 kan lokallag, der sentralorganisasjonen har valgt dato for sin dag, VÅR DAG, søke inntil kr. 25 000, - i støtte til lokale aktiviteter. Målet er å gi organisasjonene mulighet til å vise frem sitt formål og sine aktiviteter over hele landet.

NFU ønsker å benytte seg av tilskuddsordningen og har valgt 12. november som VÅR DAG for markeringen. Vår dato er nå registrert i Frivillighet Norges kalender. Frivillighet Norge vil bruke kalenderen til å spre informasjon om hver av organisasjonene i sine kanaler og i media. Mer info: https://frivillighetensar.no/

Frivillighet Norge åpner sin søknadsportal 1. juni. Søknadsfrist 15. juni.

Vi ser at søknadsvinduet er noe kort. Vår oppfordring til lagene er å tenke muligheter for aktiviteter på VÅR DAG allerede nå. Og husk – det er lagene som må søke.

VÅR DAG

LANDSBYENE MED PLASS FOR ALLE

Camphill-landsbyene er integrerte levefellesskap hvor mennesker med ulike behov for bistand lever side om side med omsorgspersoner i en levende og aktiv landsby.

Her er alle sysselsatt med fellesskapets mange oppgaver; håndverk, jordbruk, matlaging og hushold. Det legges vekt på nærhet til natur og mennesker, og opplæringen i dagliglivets mange gjøremål gir verdifull erfaring videre. Samtidig dekker arbeidet reelle behov i landsbyen.

Livet i fellesskap, arbeid, hverdag og fest danner grunnlag for et spennende og utfordrende miljø. I landsbyene pleies også et variert kulturliv med teater, sang, musikk, høytidsfeiringer og utflukter.

Nye medarbeidere tilbys introduksjonskurs i landsbylivet og antroposofi, samt fireårig deltids Bachelorutdanning i helsepedagogikk og sosialterapi.

Camphill Norge består av landsbyene Hogganvik, Jøssåsen, Rotvoll, Solborg, Vidaråsen og Vallersund Gård. I Vallersund ligger også FRAMskolen som er et folkehøyskolelignende tilbud for deg mellom 18 og 25 år som lever med utviklingshemming.

Vi ønsker deg velkommen til landsbyene!

CAMPHILL LANDSBYSTIFTELSE
Malvikvegen 1333, 7550 Hommelvik
Telefon 73 97 84 60
Epost: sekretariat@camphill.no
www.camphill.no

Camphill NORGE

VISSTE DU AT

– Vi klarer ikke rekruttere støttekontakt til deg

Har du fått vedtak om støttekontakt, men ingen støttekontakt likevel? Og ikke fått noen annen hjelp til aktiv fritid heller? Da begår kommunen lovbrudd.

> Støttekontakt er ikke ment å være en frivillighetsoppgave.

AV: Advokat Petter Kramås
Advokatfirmaet Kramås AS
petter@kramaas.no

Når det er fattet et enkeltvedtak om tildeling av en tjeneste fra kommunen – for eksempel støttekontakt – har kommunen en plikt til å oppfylle vedtaket og gi tjenesten som er innvilget.

Mange opplever likevel at de får vedtak om støttekontakt, men samtidig beskjed fra kommunen: «Vi har ikke klart å rekruttere støttekontakt til deg.» Og da blir det ikke noe hjelp til fritidsaktivitet likevel.

Rekruttering av støttekontakter

Du kan selv foreslå hvem som skal være støttekontakt for deg, dersom du har en egnet kandidat. Dersom du har en person som kan stille opp, er jo det en sikker vei til oppfyllelse av vedtaket du har fått.

Dersom du ikke selv foreslår en person som støttekontakt, plikter kommunen å stille med en egnet person. For å oppfylle denne plikten, må kommunen å gjøre det som med rimelighet kan forventes for å rekruttere egnede støttekontakter. De må rekruttere aktivt og betale en anstendig lønn.

Men vi har jo satt inn en annonse

Det er store forskjeller på norske kommuner, og noen ganger kan det være svært vanskelig å rekruttere støttekontakter. Men det tilhører unntakene at dette er situasjonen. Årsaken til rekrutteringsproblemer er som regel mangel på prioritering fra kommunens side. Det annonseres passivt med en mer eller mindre generell annonse, eller gjøres lite eller intet av aktivt rekrutteringsarbeid på andre måter.

Kan det være noe med timelønnen?

Det å være støttekontakt er ikke ment å være en ren frivillighetsoppgave. Frivillig aktivitet kan gjerne skje direkte overfor den som ønsker bistand, eller gjennom frivillighetssentraler i kommunen. Støttekontakt er en lovpålagt tjeneste etter helse- og omsorgstjenesteloven, og støttekontakter skal betales for et arbeid de utfører på vegne av kommunen.

Når vi stadig ser eksempler på at kommuner betaler kr 90-100 pr time til støttekontakter, sier det seg selv at dette ikke er egnet som rekrutteringsgrunnlag. Det utgjør ren sosial dumping, som kommuner burde holde seg for gode til å bedrive – særlig når det skjer på bekostning av de som ikke får tjenester kommunen selv har innvilget.

Oppfyllelsesplikt – og informasjons- og veiledningsplikt

Dersom kommunen hevder at de ikke klarer å rekruttere støttekontakt til deg, plikter de å oppfylle vedtaket de selv har fattet på annen måte – inntil støttekontakt kan skaffes. Du er innvilget rett til individuell assistanse til fritidsaktivitet, og retten skal oppfylles. Det kan være flere aktuelle alternativer – bruk av kommunalt ansatte, kjøp av tjeneste gjennom privat leverandør eller lignende – men hva som kan være egnet midlertidig løsning må avklares med deg ut fra dine behov.

Kommunen plikter å informere deg om denne retten til oppfyllelse av vedtaket. Dersom kommunen bare informerer om at de ikke klarer å rekruttere, uten samtidig å informere om retten til oppfyllelse av vedtaket på annen måte, begår de lovbrudd.

Du må klage – og gjerne informere Statsforvalteren

Du kan klage dersom vedtaket du har fått ikke oppfylles innen rimelig tid. Det er viktig for å få din egen støttekontakt på plass, men også for å tydeliggjøre at kommunens passivitet på området ikke kan aksepteres.

Derfor kan det – i tillegg til individuelle klager – være både riktig og viktig å informere Statsforvalteren direkte. Statsforvalteren er ikke bare klageorgan, men har også tilsynsansvar overfor kommunene og deres oppfølging av lovpålagte plikter etter helse- og omsorgslovgivningen.

Dersom en kommunes praksis systematisk setter rettigheter til side, kan det også være riktig å anmode om at Statsforvalteren vurderer å igangsette en formell tilsynssak overfor den aktuelle kommunen. Det siste kan også være en naturlig oppgave for NFU lokalt.

Alle skal ha muligheten til å være sjef i eget liv!

JAG Assistanse AS er en ideell BPA-leverandør med spesiell kompetanse om BPA for personer med sammensatte og kognitive funksjonshemminger. Vi bygger vårt verdigrunnlag på grunnleggende menneskerettigheter, likeverd og likestilling.

JAG vil bidra til at alle mennesker kan leve sine liv fullt ut, på egne premisser.

JAG har over 25 års erfaring for deg som trenger assistert arbeidsledelse.

JAG har fokus på individualitet, kvalitet og skreddersyr din assistanse.

Ta kontakt for mer informasjon.

JAG er som du.

JAG Assistanse AS
Telefon: 962 09 666
www.jagassistanse.no

Følg oss gjerne på Facebook og Twitter!

Bestill abonnement

Bladet kommer ut med 5 numre i året. Abonnementet løper fra registreringsdatoen. Pris kr. 400,-. Klipp ut og send inn. Abonnement kan også bestilles på mail: post@nfunorge.org eller telefon: 22 39 60 50.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede
Svarsending 1225
0028 Oslo

posten
ADRESSATEN BETALER FOR SENDING I NORGE
DISTRIBUERES AV POSTEN NORGE

Navn: _____

Adresse: _____

Poststed: _____

E-Post: _____

Mobil / telefon: _____

Signatur: _____

NFU på YouTube

NFU har en egen side på YouTube hvor vi lagrer våre filmsnutter.

Vår YouTube-side har adressen https://www.youtube.com/channel/UCg1dy_tt7haKqb1C9B-3C75A/videos

Siden vil bli oppdatert med nye videoer etter-hvert.

Bamse Produkter AS
Du har kunnskapen, vi har produktene.

- Barn og voksne
- Posisjonering
- Trening
- Behandling

For mer informasjon se:
www.bamseprodukter.no
www.hjelpemiddeldatabasen.no
Varekataloger og brosjyrer.

Sjef i eget liv!

BPA Nord tilbyr alle **retten** til et aktivt og selvstendig liv

Nordland, Troms og Finnmark

BPA NORD

- en del av Helsepartner Nord-Norge

Lyst på en spennende og utfordrende stilling i NFU?

Er du en engasjert og dyktig økonomirådgiver med interesse for organisasjonsarbeid, trenger vi deg.

Vår økonomiansvarlig skal pensjonere seg, og vi ser derfor etter en som kan overta. Vi ønsker oss en person som har en god faglig kompetanse innenfor økonomi og med interesse for å jobbe med organisasjonsarbeid.

Beskrivelse av stillingen

Jobben vil innebære omtrent like deler økonomi og organisasjons-arbeid.

Økonomi - ha ansvar for regnskapsrapportering, oppfølging og analyse av regnskapstall samt organisasjonens budsjettering. Vi benytter regnskapsbyrå til bilagsføring, lønnskjøring og avstemminger, men du er ansvarlig for å følge opp og kvalitetssikre den totale økonomiske rapporteringen. NFU mottar årlig prosjektmidler til nasjonalt og internasjonalt arbeid. Rutiner og kontrollmekanismer for å sikre korrekt søknad og bruk av offentlige midler er helt nødvendig, og du vil være ansvarlig for vedlikehold og utvikling av gode rutiner på området.

Organisasjonsarbeidet - vil innebære å bidra til å styrke fylkes- og lokallag, frivillige, støttespillere og andre som med stor eller liten innsats ønsker å gjøre noe sammen med oss, for felles sak. Du vil ha kontakt med våre lag når det gjelder å støtte de tillitsvalgte ved å bistå med økonomiske spørsmål og være bindeledd mellom lagene og administrasjonen, gi råd og veiledning i deres arbeid med interessepolitikk.

Ønskede kvalifikasjoner

Det er nødvendig med en helhetlig kompetanse om økonomi, med *formal (formell?)* kompetanse på minst bachelor nivå. Det er ønskelig med noen års arbeidserfaring innenfor økonomi, gjerne fra en organisasjon.

Vi søker en person som kan arbeide selvstendig, men som også blir motivert av å samarbeide og som er interessert i å møte mennesker. Som blir motivert av å bygge nettverk, organisasjonsarbeid og å utvikle nye ideer. Du har god skriftlig og muntlig fremstillingsevne.

Vi tilbyr

Spennende og utfordrende arbeidsoppgaver i et godt arbeidsmiljø. Med hyggelige og engasjerte ansatte.

Vi sitter i lyse og gode kontorlokaler, sentralt på Youngstorget.

NFU er opptatt av mangfold. Vi ønsker et samfunn for alle, hvor ingen diskrimineres. Vi oppfordrer derfor alle som er kvalifisert til å søke hos oss.

Ved spørsmål om stillingen kan du ta kontakt med generalsekretær Hedvig Ekberg på e-post, hedvig@nfu.org eller tlf. 97123218

Søknad sendes innen 20. mai 2022 til:

Norsk Forbund for Utviklingshemmede, Postboks 8954 Youngstorget, 0028 Oslo.

Eller til post@nfunorge.org

Bildetekst?
Som ansatt hos oss vi du bli en del av ... etc

Alle kurshefter 50,- kr per hefte.

Om tro og livssyn

Fra foreldrehjem
til eget hjem

Stortingsvalg

Kurshefte Kommunevalg
(bokmål). Kr 50,-

NFU
– en organisasjon

Veilederhefte til
studieheftet «Aktiv
i egen organisasjon»

Aktiv i egen
organisasjon

NFUs
prinsipp-program

Vi og samfunnet
(nynorsk)

Tillitsvalgt i
organisasjonen NFU

Ledsagerhefte

Veileder til kurslærer

Seksualitet og samliv

Kroppen min
og følelsene mine

Kursbevis kr 10,-

LAST NED!

Boken «Fokus på overganger mellom ulike skoleslag» er utsolgt, men ligger klar for nedlasting på vår hjemmeside nfunorge.org/no/nettbutikk/boker/

Bøker om veien til egen bolig

kr 100,- kr 150,-

Kursmappe kr 25,-

Caps kr. 75,-

Klistremerker
6 merker per ark kr 6,-

Velg miljøvennlig, dropp plast-posen!
Handlenett kr 50,-

Pins kr 25,-

Penner, per stk. kr 10,-

Refleksbånd kr. 25,-

Krus (porselen) kr 200,-

Tallerken (porselen) kr 150,-

JA TAKK, jeg bestiller (skriv antall):

- ☐ Kurshefte: Om tro og livssyn
- ☐ Kurshefte: Fra foreldrehjem til eget hjem
- ☐ Kurshefte: Stortingsvalg
- ☐ Kurshefte: NFU – en organisasjon
- ☐ Kurshefte: Veilederhefte til studieheftet
- ☐ Kurshefte: Aktiv i egen organisasjon
- ☐ Kurshefte: NFUs prinsipp-program
- ☐ Kurshefte: Vi og samfunnet (nynorsk)
- ☐ Kurshefte: Tillitsvalgt i organisasjonen NFU
- ☐ Kurshefte: Kommunevalg
- ☐ Kurshefte: Ledsagerhefte
- ☐ Kurshefte: Veileder Seksualitet og samliv til kurslærer
- ☐ Kurshefte: Seksualitet og samliv
- ☐ Kurshefte: Kroppen min og følelsene mine
- ☐ Kursbevis
- ☐ Bok: Sjef i eget hus
- ☐ Bok: Veien fram til egen bolig
- ☐ Kursmappe
- ☐ Klistremerker
- ☐ Refleksbånd
- ☐ Penn
- ☐ Caps
- ☐ Handlenett
- ☐ Pins
- ☐ Tallerken (porselen)
- ☐ Krus

Navn: _____

Adresse: _____

Poststed: _____

E-Post: _____

Porto kommer i tillegg. Du kan også bestille via **telefon 22 39 60 50**, e-post: **post@nfunorge.org** eller i nettbutikken til NFU på **www.nfunorge.org**. Vi sender e-faktura.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede
Svarsending 1225
0028 Oslo

ADRESSATEN BETALER FOR SENDING I NORGE
DISTRIBUERES AV POSTEN NORGE

VIL DU ANNONSERE I

Samfunn for alle?

Ta kontakt med vår annonseselger:
Salgs Forum AS
post@salgs-forum.no
www.salgs-forum.no

BIOSIRK
NORGE

PRIMA
Idrettsveien 2, 7072 Heimdal Tlf 72 89 43 00
prima@prima-as.no www.prima-as.no

Vi har som mål å tilby mer enn bare arbeid.

Alle som jobber hos oss er engasjerte mennesker som trenger påfyll av kunnskap og nye erfaringer.

Vi tilbyr arbeidsplasser med fokus på den enkeltes mestring og utvikling.

Vi har media, tekstil, snekker, frukt, vaskeri og keramikkavdeling.

NORDNES VERKSTEDER AS
Vi skaper ringvirkninger
www.nordnes-verksteder.no

Jobbfrukt lanserer ny Jobbfrukt-kurv – kurven med mening.

Når du velger å kjøpe Jobbfrukt bidrar du til at ca. 600 mennesker som har behov for arbeidstrening har en meningsfull hverdag å gå til. Samtidig får du kvalitetsvarer fra BAMA i kurven.

Gå inn på Jobbfrukt.no for å bestille. Jobbfrukt i dette området leveres av Tromsø ASVO AS, tlf: 77 60 68 60.

Landsstyret

FORBUNDSLEDER
Tom Tvedt
971 99 233
tom.tvedt@nfunorge.org

NESTLEDER
Gunn Strand Hutchinson
913 38 299
gunnhutch@gmail.com

Alette Reinholdt
905 36 649
alettereinholdt@online.no

Anna Kittelsaa
911 46 401
anna.kittelsaa@outlook.com

Birgitte Boldvik
938 90 671
birgitte.boldvik@gmail.com

Marius Zahl
918 75 965
marius.zahl@icloud.com

Torill Vagstad
402 88 307
torill.vagstad@gmail.com

Nasjonalt

Norsk Forbund for Utviklingshemmede
Pb 8954 Youngstorget, 0028 Oslo

Besøksadresse:
Youngstorget 2b, 7. etasje
Telefon: 22 39 60 50
post@nfunorge.org

www.nfunorge.org
Bankgiro: 8200.01.93417
Org.nr.: 943 260 672

Fylkeslagene

NFU Oslo fylkeslag
v/ Lill Birkelund
c/o NFU
Postboks 8954 Youngstorget
0028 Oslo
22 39 60 51
oslofylkeslag@nfunorge.org

NFU Viken fylkeslag
v/ Nordis Vik Olausson
Tuterudkroken 16
2007 Kjeller
480 03 495
nfu.viken@gmail.com

NFU Innlandet fylkeslag
v/ Eirik Dahl
Ajerhagan 6
2319 Hamar
464 09 707
eid24@outlook.com

NFU Vestfold og Telemark fylkeslag
v/ Randi Stenerud
Vearveien 4
3173 Vear
901 58 869
nfu.vf@online.no

NFU Agder fylkeslag
v/Jan Frode Fredriksen
Hagelia 12
4580 Lyngdal
958 10 805
janfrodef@yahoo.no

NFU Rogaland fylkeslag
v/ Synnøve B. Lindager
Straumsvegen 80
567 Skjoldstraumen
938 78 946
post@nfu-rogaland.no

NFU Vestland fylkeslag
v/ Gry Borghild Sætre
Angedalsvegen 107
6810 Førde
918 45 574
gry.setre@gmail.com

NFU Møre og Romsdal fylkeslag
v/ Sandra Vanessa Borhaug
Fabrikkveien 13
6415 Molde
958 16 914
mrfylkeslag@nfunorge.org

NFU Trøndelag fylkeslag
v/ Snorre Ness
Bregnevegen 1
7803 Namsos
905 16 966
snorre.ness@ntebb.no

NFU Nordland fylkeslag
v/ Astrid Haavik
Vebjørn Tandbergsvei 10
8076 Bodø
908 90 249
bapr@helmus.no

NFU Troms fylkeslag
v/ Anne Marie Bakken
Dalnes, 9475 Borkenes
916 98 512
amsbakken@gmail.com

NFU Finnmark fylkeslag
v/ Frid Tellefsen Svineng
Boks 187
9735 Karasjok
909 36 156
nfufinnmark@hotmail.com

B
NORGE P.P. PORTO BETALT
DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
posten

RETURADRESSE:
Samfunn for alle
Postboks 8953 Youngstorget
0028 Oslo

Handikapnytt i sin 100. årgang!

Byste av Toralf Sandvik som grunnla bladet Solglimt (nå Handikapnytt) og Ivar Kvistum, dagens redaktør av Handikapnytt (Foto: Arild Birkenes, NHF Sørvest)

Toralf Sandvik fikk ideen om at funksjonshemmede og funksjonshemmedes kamp trengte et eget blad. Helt alene satte han ideen ut i livet, i 1923 med bladet Solglimt, bladet som nå går under navnet Handikapnytt.

Med sin 100. årgang er Handikapnytt trolig det eldste bladet i funksjonsjonshemmedebevegelsen. Det er det eneste redaktørstyrte bladet, det vil si at bladet er underlagt medieansvarsloven. Handikapnytt er medlemsbladet til Norges Handikapforbund (NHF), men redaktørstyringen betyr at det er redaktøren og ikke NHF som både er styrende og ansvarlig for innholdet.

– Handikapnytt startet ikke som en organisasjons behov for å meddele seg, men ut ifra en erkjennelse av at feltet trenger journalistikk. Denne visjonen står seg selv etter 100 år. En trenger journalistikk som er laget ut ifra rørslas etikk. Journalistikk er et viktig middel for debatt og endring. Journalistikk er vesentlig som dokumentasjonsprosjekt, sier dagens redaktør av Handikapnytt, Ivar Kvistum.

NFU gratulerer Handikapnytt med sin 100. årgang og håper de forblir like sterke og slagkraftige de kommende 100 årganger.